ISSN 2618-6047

GERÇEĞE DOĞRU

zafer

BİLİM-ARAŞTIRMA • KÜLTÜR-SANAT DERGİSİ

548. SAYI AĞUSTOS 2022

FİYAT: 17 TL

İNSAN GENOMUNUN İLGİNÇ PARÇALARI: ATLAYAN GENLER

BAŞKA BİR HAYATIN PROTOTİPLERİ GİBİYİZ

ORMAN BANYOSU

SÖYLEŞİ: Z. HOLOCKER NASIL MÜSLÜMAN OLDU?

ACELECİLİK YAVAŞLATIR!..

METAVERSE

AKINTIYLA SÜRÜKLENMEK Mİ, YÖN VERMEK Mİ?

Sizlerle
Ağustos 2022

Merhaba değerli dostlarımız

Hamdolsun, yine güzel bir sayı hazırladık. Yazarlarımıza gayretlerinden ötürü sizler adına teşekkür ediyoruz. Dergi hazırlığında zevkle çalışıyor ve istifade ediyoruz. Sizlerden gelen tebrik ve teşekkür mesajları da bizleri hem motive ediyor hem de mutlu oluyoruz. Elhamdülillah Rabbimize ki, bizleri böyle güzel işlerde çalıştırıyor...

...

Gürültülü bir asırda yaşıyoruz. Tüm sesler karışıyor. Bu ortamda her ses kendisini en önemli, mutlaka olmalı diye takdim ediyor. Oysa ömür boyu duymasak, bilmesek, okumasak hiçbir şey kaybetmeyeceğimiz, aksine kıymetli ömür dakikalarımızı harcamamış olacağımız o kadar çok bilgi, program, medya içeriği var ki... İşte burada da iş bize kalıyor; pazarda, alışverişte her şeyi seçerek aldığımız gibi, hayatımıza kattığımız şeyleri de olabildiğince titizlikle seçeceğiz...

Tam da bu sebepten dolayı yeni Müslüman olan kardeşlerimizin hidayet öykülerini okuduğumuz röportajları önemsiyoruz. Çünkü, öncelikle türlü karanlıklara gömülmüş bir hayatın Kur'an ve İslamiyet'le buluşunca nasıl tüm zulmetlerden sıyrıldığının, nasıl yaratılış hikmetine uygun bir "insan" olma yoluna girdiğinin canlı şahitleri oluyorlar. İmanda büyük bir saadet ve nimet, büyük bir lezzet ve rahat var; buna bir kez daha şahit oluyoruz. 'Hidayet'in ruhun cenneti, küfrün ise ruhun cehennemi olduğunu adeta gözlerimizle görüyoruz.

Daha da önemlisi; bu asrın tüm sesleri içinde bizleri her iki dünyanın saadetine ulaştıracak tek bir ses var. O da, Allah Resulü'nün (asm) tebliğ ettiği İslam dini. Ve nazarlarımızı Resulullah Efendimizin sünnetine, Kur'an'a ve İslam'a çevirmek istiyoruz. Çünkü selâmet ve emniyet, yalnız İslâmiyet'te ve imandadır.

Bediüzzaman hazretlerinin şu sözüyle bitirelim: "Elhasıl: Her kim hayat-ı fâniyeyi esas maksat yapsa zâhiren bir cennet içinde olsa da manen cehennemdedir. Ve her kim hayat-ı bâkiyeye ciddi müteveccih ise saadet-i dâreyne mazhardır. Dünyası ne kadar fena ve sıkıntılı olsa da dünyasını, cennetin intizar salonu hükmünde gördüğü için hoş görür, tahammül eder, sabır içinde şükreder."

...

Ağustos sayımızın hazırlanmasında yazılarıyla, emekleriyle katkıda bulunan tüm yazarlarımıza ve abone olarak bu hizmetin devamına destek olan siz dostlarımıza teşekkür ve dua ediyoruz. Allah sizlerden razı olsun.

...

Gayret, çalışmak, sefer bizim; zafer Allah'ın...

— Editör

zafer

Ulusal Süreli Yayın

Ağustos, 2022 / Sayı: 548

Fiyatı: 17 TL (KDV dahil)

İmtiyaz Sahibi:

Zafer Bilim Kültür Yardımlaşma Derneği

İktisadi İşletmesi

Şirket Adına Yetkili: Cavit Çağlar

Genel Yayın Yönetmeni: Prof. Dr. Sefa Saygılı

Yazı İşleri Müdürü ve Editör: Suat Ünsal

Kapak Grafik-Tasarım: Mücahit Taşkın

Abone Servisi: Betül Büken - Sibel Aydın - M. Çağla Karaca

abone@zaferdergisi.com

Gerçeğe Doğru Zafer Dergisi

Adres: Orta mah. Pazar geçidi sk. No: 20 Adapazarı, Sakarya

Abone Merkezi ve İletişim Adresleri

Orta mah. Pazar geçidi sk. No: 20 Adapazarı, Sakarya

www.zaferdergisi.com / zaferabone@gmail.com

İRTİBAT TELEFONLARI: 0 549 505 60 01 - 02 - 03

Nasıl Abone Olabilirsiniz?

Dergimize abone olmak ve yenilemek için telefonla arayabilirsiniz.

zaferabone@gmail.com adresine

isim, adres, telf. ve e-mail bilgilerinizi yollayabilirsiniz.

Abone Ücretleri

Yurt İçi abone ücreti (12 sayı, 1 yıllık): **200 TL** /KDV dahil

Yurt Dışı abone ücreti (12 sayı, 1 yıllık): Avrupa **60 EURO**

ABD: **70 USD** - Avustralya: **80 AUD**

Abone Ücretini Nasıl Ödeyebilirsiniz?

1- Kredi kartı numaranızı bize bildirerek ya da internet sitemizden ödeme yapabilirsiniz.

2- Bir PTT şubesine giderek POSTA ÇEKİ hesabımıza yatırabilirsiniz. (Lütfen posta çeki üzerine isminizi yazmayı unutmayınız.)

POSTA ÇEKİ HESAP NO: 170 880 68

Alıcı adı: Zafer Bilim Kültür Yardımlaşma Derneği İktisadi İşletmesi

3- Ayrıca aşağıdaki BANKA HESAP nolarına abone ücretinizi ödeyebilirsiniz.

Banka Hesap numaraları

Hesap Sahibi: Zafer Bilim Kültür Yardımlaşma Derneği İktisadi İşletmesi

TL HESAP NUMARALARI

(Hesap Sahibi: Zafer Bilim Kültür Yardımlaşma Derneği İktisadi İşletmesi)

-Kuveyt Türk Katılım Bankası İBAN: **TR18 0020 5000 0957 7519 4000 01**

-Türkiye Finans Katılım Bankası İBAN: **TR59 0020 6001 0903 7795 3900 01**

EURO ve USD HESAP NUMARALARI

(Hesap Sahibi: Zafer Bilim Kültür Yardımlaşma Derneği İktisadi İşletmesi)

-Kuveyt Türk Katılım Bankası

EUR: TR07 0020 5000 0957 7519 4001 02 BIC/Swift Code: KTEFTRIS

USD: TR34 0020 5000 0957 7519 4001 01 BIC/Swift Code: KTEFTRIS

Baskı-Cilt: Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş. Cihangir Mahallesi Güvercin Caddesi No:3/1 Baha İş Merkezi, A Blok Kat:2 34310 Haramidere/İstanbul

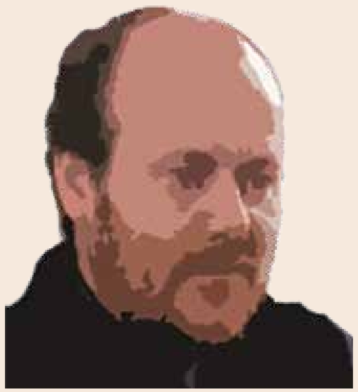
www.mega.com.tr Tel: 0 212 412 17 00 Sertifika No: 44452

içindekiler

SATIR / ARASI

Gökhan Özcan, hayatın detaylarında saklı şiiri taşıyor hecelere. Var olmanın dayanılmaz ağırlığını yüklüyor kalbin omuzlarına. Çiçekler gibi eğilebilmek, teslim olmak akışa, bir başka ediyor insanı:

"Bir şu rengârenk uzayıp giden kırlara bakın, rüzgâr estiğinde 'eğilmem' diyen çiçek var mı?"

İçimi titreten bir sestir her gün.
Saat her çalışında tekrar eder:
"Ne yaptın tarlanı, nerede hasadın?
Elin boş mu gireceksin geceye?
Bir düşünsen yarıyı buldu ömrün.
Gençlik böyledir işte, gelir gider;
Ve kırılır sonra kolun kanadın;
Koşarsın pencereden pencereye.

— Cahit Sıtkı Tarancı

Turgut Uyar, göğe bakmaya çağırıyor bizi. Göğün altında durmanın bir hatırlama ödevi olduğunu hiç unutturmamaya adanmış gibi: "Durma kendini hatırlat / Durma göğe bakalım."

Dünyadaki tüm fenalıklar şu üç şeyden doğar: Haksız kazanç, gerekli yere harcamama ve gereksiz yere harcama.

— İmam Gazalî (ra)

İrfan ehlinden nasihatler:

Kimsenin saçına "ak" olmayın.
Kimsenin gönlüne "yük" olmayın.
Kimsenin kalbine "yara" olmayın.
Kimsenin gözüne "yaş" olmayın.
Kimsenin diline "ah" olmayın.
Kimsenin baharına "kış" olmayın.

Mutluluk hissi, derdi tasası olmayan bir hayatın değil, hayatın zorluklarını yakın mesafeden, doğrudan göğüsleyebilmenin, o zorluklara direnmenin, onlarla mücadele etmenin, onları çözmenin ve yenebilmenin sonucunda ortaya çıkar.

— Zygmunt Bauman

"İnsanlardan kimileri iyiliğin anahtarı, kötülüğün kilididirler.
Kimileri ise kötülüğün anahtarı, iyiliğin kilididirler.
Ne mutlu, Allah'ın iyiliğin anahtarlarını ellerine verdiği kimselere!
Ne kötü, Allah'ın kötülüğün anahtarlarını ellerine verdiği kimselere!"
(İbn Mâce, Mukaddime,19)

Her daim kalbin gündemini dillendiren Hermann Hesse 'kader'i başka türlü tarif ediyor. Kaderin açtığı kapıların ardında güzel sürprizler vardır:
"İnsanlığın gidişatını etkileyen bütün insanların başarısı, kadere teslimiyeti göze almalarından gelmiştir."

İnsan yalnız ekmekle değil, iyi söz ve nasihatle de beslenir.

— Dr. Münir Derman

Mustafa Kutlu, dünya seferine bin tahammül yüklüyor. "Sonra"ların derdinde olanların "şimdi"ye sonsuz yatırım yapmasını umuyor: "Ne kaçıp gitmek, ne ekip biçmek / Sefer de içimde, tahammül de."

Orman Banyosu

PROF. DR. FATİH SATIL

Orman banyosu deyince hemen aklınıza ormanın ortasında yıkanmak gelmesin. Bu banyo, daha çok insanın kendini doğaya ve yeşile bırakması anlamına gelen bir kavram. Orman banyosu aslında Japon hükûmetinin 1982'de ortaya attığı ve şehirli nüfusa ormanları cazip kılmayı amaçlayan "shinrin-yoku" kavramının Türkçe'ye tercümesidir.

Orman havasının iyi gelmediği insan yoktur herhalde. Kendinizi yeşile, sessizliğe, kuş cıvıltılarına ve o dinginliğe verdiğinizde, iyi hissetmemenize imkân yok. Ancak günlük telaşımızın içinde ormanda vakit geçirmek aklımızın ucuna bile gelmiyor. Oysa üşenmeyip birkaç saatinizi ormanda geçirdiğinizde bedeninizde ve ruhunuzda oluşacak olumlu değişimleri siz de fark edeceksinizdir.

Orman Banyosunun Sağlığımız Üzerindeki Etkileri

Orman banyosu öncelikle stresimizi atma konusunda olumlu etkilere sahip. Uzmanlara göre, orman içerisinde geçirilen zaman sürecinde kan basıncı, anksiyete ve stres hormonları seviyesi azalıyor. Bu durumda da insan rahatlar ve parasempatik sinir sistemi harekete geçer. Yani beynin organizasyon, planlama, problem çözmeyle ilgili bölümleri yavaş çalışmaya başlarken keyif ve empati merkezi daha çok çalışır.

Orman banyosu insana sadece temiz hava alma imkânı sağlamaz, insanın içindeki doğal dünya ile yeniden bağlantı kurmasını sağlar. Orman banyosu, insanın dikkatini kendisine çevirmesine ve zihinsel bir meditasyon yapmasına yardımcı olur. Algılarınız ve refleksleriniz daha açık hale gelir, kişisel farkındalığınız artar. Ancak tüm bunlar için sizi dış dünyaya bağlayan tüm teknolojik aletleri geride bırakıp doğayı beş duyunuzla hissetmeniz gerekiyor.

Peki, Orman Banyosu Nasıl Yapılır?

Bu iş için öncelikle beş duyumuzu da çalıştırmak gerekecek. Önce gözünüzü açın ve ormandaki renklere ve dokulara odaklanın. Ormanın altından başlayarak başınızı yavaş yavaş yukarı kaldırıp ağaçları, onların üstündeki dalları ve yaprakları görün. Tabi bunlara bakarken sanki ilk defa görüyormuşçasına bir duygu ile bakın. Dallardaki simetrik dağılımı, yapraklardaki mükemmel dizilimi ve renklerdeki ahengi görmeye çalışın. Yaprakların rüzgârdaki salınımını gözlemleyin.

Daha sonra kulaklarınız açın ve doğadaki seslere odaklanın. Yaprakların hışırtısını, kuşların sesini, akan suyun şırıltısını duymaya çalışın. Hayal edin bitkilerle kuşların aralarında ne konuştuklarını.

Mümkünse yalın ayak yere basarak toprağı hissedin. Ayağınızın altındaki dökülen yaprakların yumuşaklığını, toprağın serinliğini hissedin.

Sonra derin bir nefes alıp ve ormandaki temiz havayı ve aromatik kokuları koklayın. Bitkilere yakınlaşın, yaprakları ve çiçekleri koklayın...

Japon araştırmacılar, orman banyosunun olumlu etkilerinden birinin de ağaçların kokusundan kaynaklandığını düşünüyor.

Bitkilerden yayılan aromatik kimyasalların bağışıklık sistemini güçlendirerek hastalıklara karşı koruma sağladığına inanıyorlar. O nedene açın kollarınızı mis gibi o özel orman kokusunu derin derin içinize çekin.

Göz, kulak, koku ve dokunma duyumuzdan sonra tat duyumuza da banyo yaptırmazsak olmaz elbette. Onun da bir hissesi olmalı bu banyodan. Bunun bir çam ağacının gövdesinden sızan reçineden minik bir parça alıp o aromatik reçine tadını ve kokusunu hissedin veya varsa çevrenizde bir kekik bitkisi, yapraklarından küçük bir parça alıp parmaklarınız arasında ezerek koklayın sonra da ağzınızda çiğneyerek o özel kekik aromasının tadına bakın. Tabi tadım etkinliği dikkatli yapılması gereken bir etkinliktir. Bitkileri tanıyan bir uzman eşliğinde yapmanız önerilir. Aksi takdirde aromatik bitkiler dışında zararlı olabilecek bitkilerin tadına bakayım derken sağlığımıza zarar vermeyelim.

...

Şimdi gelelim orman banyonun son aşamasına belki de en önemli aşamasına. Çünkü bu aşama banyodan alacağımız keyfi katlayacak ve zirveye ulaştıracaktır: Bunun için orman banyosunun her aşamasında ağaçların eliyle bizlerin istifadesine gönderilen sayısız nimetleri hayal edin; erikleri, kekikleri, armutları, mis gibi temiz havayı. Ağaçlardaki tatlı ekşi daha nice meyveleri düşününün. Ormanların hem insan hem de diğer canlı ve cansız varlıklar için yeryüzündeki faydalı vazifelerini bir bir hayal edin. Son olarak tüm bu nimetleri bizlerin hizmetine ve istifadesine sunan ve bunları görüp, tadıp ve koklayabilmemiz için bedenimize duyu organları takan Rabbimizin kudretini ve merhametini fark edip, ona sonsuz bir teşekkür ederek banyonuzu tamamlayın.

Tatil günlerinde şehirden uzak, tavanı yemyeşil yapraklarla tabanı ise rengarenk çiçeklerle donatılmış bir ormanda, orman banyosu yapmaya ne dersiniz? Haydi durmayın, ormanlar sizi bekliyor... ❖

Hayalin İçinden Öyküler

Sayesinde...

HÜSEYİN BURAK UÇAR

Haber verdiklerinde iş yerindeydi Selim. Telefonun ucundaki ses bir tavsiyede bulunmuştu:

"Gelsen iyi olur."

Hemen yola koyuldu. Bir boğaz köprüsü geçişini de ihtiva eden yaklaşık üç saatlik bir yoldu bu. Üç saatte otuz beş yılın muhasebesi... Ölçtü tarttı, terazinin bir tarafında kendi yaptıkları bir tarafında onunkiler vardı ve onunkiler büyük bir farkla ağır basıyordu. Ne çok hakkı vardı üzerinde. Hayatında en uzun süre yer almış, vaktini ona en fazla harcamış kişiydi o. Teraziyi dengelemek için daha çok çalışmalıyım diye düşündü. Kime iyilik yapayım sorusunun cevabında üç kez üst üste o vardı çünkü...

Yaptığı iyilikler az gözüktü kalbine, bu kadarla kalma ihtimalinden rahatsız oldu. Cahillik ettiği, ben dediği, haklı olma tuzağına düştüğü zamanlar geçti gözünün önünden. Çok şükür ki aşırıya kaçmadan dönmüştü hatasından, almıştı gönlünü. Artık her fırsatta helalleşmeyi, hayır duasını almayı da ihmal etmemişti.

Aklına kötü şeyler gelmesine engel olamıyordu. Onu seviyordu. Kaybetmekten korkardı hep. Kaç kişiyi sever insan hayatında, kaybetme korkusu ile yaşayacak kadar. Bunda esas oğlanın ortalıkta fazla görünmemesinin ve çoğu zaman baba rolünü de onun yüklenmesinin etkisi vardı. Onun yükünü daha da ağırlaştıran insanları bu yüzden fazla sevememişti Selim.

Şimdi kırık olsalar da, eskiden çok güzel ve çok güçlü kanatları vardı yaşlı kadının. Selim o kanatların altında kendisini hep güvende hissetmiş, ne zaman bunalsa gölgesinde serinlemişti. 'Saye' kelimesinin gölge anlamına geldiğini öğrendiğinde şaşırmıştı. Sayesinde demek gölgesinde demekti ve güçlü bir kişinin desteği ve koruması altında olmayı ifade ediyordu. Güzel bir çocukluk yaşamıştı genç adam. Sonra anlamıştı ki oydu buna sebep, onun sayesindeydi. Yokluk içinde büyümüştü oysa. Varlığıyla önlemişti fark etmesini, üzülmesini. Çok doğru söylemiş söyleyen diye düşündü—*İnsanın anavatanı çocukluğudur.* Nasıl geçerse öyle tesir eder hayatın bütününe. "Mümkün olsa da birlikte o yıllara gidebilsek. Onun gençliğine benim çocukluğuma ait birkaç güzel anıyı tekrar yaşayıp biraz sağlık ve mutluluk alıp geri dönsek" diye söylendi içinden.

Geçen hafta sonu ziyaret etmişti onu. Bir önceki ziyaretindekinden daha da ilerlemişti hastalığı. Uzanmıştı, uyumuyordu, fakat gözleri kapalıydı. Eğilip kulağına Selim'in geldiğini söylediler. Yattığı yerden güçlükle doğruldu. Nasırlı ellerinden ve artık yok olmaya yüz tutmuş yanaklarından öptü Selim. Yüzünde acılarını gizleyemeyen bir tebessüm vardı yaşlı kadının. Bedeni solmuş bir yaprak kadar naifti. Sevgisi yoğun bakışları kısa sürdü. Belli ki göz kapaklarına çöken ağırlık had safhadaydı, engel olamıyordu, kapanıyordu gözleri. Onu böyle görmeye dayanamamıştı genç adam, gayri ihtiyari odadan dışarı atmıştı kendisini.

Onun sağlıklı zamanlarını düşündü. Eskiden gözlerini kaçırmazdı hiç, bakışları keskindi. Pes eden hep karşısındaki olurdu. İstiyordu ki yine öyle baksın, yine çatsın kaşlarını. Bakışlarıyla anlatsın yine her şeyi, anlatsın nasıl dediğim dedik, ne kadar eli maşalı olduğunu, Karadeniz'i, poyrazı, yokuş aşağı fındık bahçelerini. Anlatsın beş çocuğu tek başına büyütmenin haklı gururunu.

Hep mi böyle olur. Hep mi acelesi olanın yağmur yağar yoluna. Silecekler yetişemiyorlardı, öyle hızlı yağıyordu mübarek. Fazla hızlı gitmemesi için miydi bu çabalar. Az önce şehrin nüfusunu belirten giriş tabelasını geçmişti. Telefonu çaldı. Arayan eşiydi. Çok iyi bildiği o titreyen ses tonundan ve "iyi misin, şu an neredesin, hava yağmurlu sakın hız yapma, dikkatli ol" gibi şeyleri ardı ardına sıralamasından anladı onu kaybettiklerini.

"Merak etme iyiyim" dedi Selim. "5-10 dakikaya orada olurum inşallah" diyerek kapattı telefonu.

İyi değildi. Yolu üzerinde uygun bir yere çekti arabasını. Bir süre bekledi. O sırada arayanlar oldu yine. Fakat açmadı, açamadı. O an en yakınlarıyla bile konuşmak zor geldi. Sonra biraz toparladı kendisini. Pes etmemeyi de ondan öğrenmişti, şükretmeyi de sabretmeyi de. Bu sayede birçok şeyin üstesinden gelmişti şimdiye kadar. Bunu da atlatacaktı elbet ve bu, yine onun sayesinde olacaktı. ❖

Kısaca Yaz, Ben Anlarım

ÖMER SEVİNÇGÜL

Ümit, ruhun muharrik gücüdür. Ümidini yitiren şevkini yitirir, şevkini yitiren gayretini bitirir.

•••

Bir insanın karakterini anlamak istiyorsan, işte sana şaşmaz bir ölçü: Söz verince sözünde duruyor mu?

•••

Hüzün ve sürur iki samimi arkadaş. Bir arada, yan yana, omuz omuza.

•••

Sen beni sevmiyorsun ki. Sen bendeki menfaatini seviyorsun. Böyle sevgi olmaz olsun!

•••

Dünyaya boş bir defter gibi geliyorsun. Bu defteri seçimlerin ve yapıp ettiklerinle kendin dolduruyorsun. Defter zamanla kitaplaşıyor. İyi ya da kötü bir kitap olmak senin elinde. ❖

Akıntıyla Sürüklenmek mi Yön Vermek mi?

Metaverse

SEZER FİLİZ

Hayatımıza yeni kelimeler bazen çekiciliği ile hemen giriverir. Anlamını tam bilmesek de zihnimizde bir şeylerin canlandığına şahit oluruz. Facebook'un ismini Meta olarak değiştirmesiyle gündemimize oturan metaverse kelimesi de bunlardan biri olsa gerek. Belki de 20 yıl sonra nasıl bir metaverse görmek istiyorsak onun tasarlandığı bir süreci yaşıyoruz.

Dönüm noktalarını numaralandırarak tanımlama geleneği ile metaverse, web 3.0 olarak ifade ediliyor.

İnternetteki web sayfalarına tarayıcılar üzerinden ulaşarak sadece tek yönlü bilgi alışverişi web 1.0; platformlar üzerinden iki yönlü bilgi alışverişi de web 2.0 olarak tanımlanıyor. Daha popüler adıyla sosyal medya olarak da isimlendirilen web 2.0'da kullanıcılar beğeni ile başlayıp ses ve görüntü üretimiyle içerik katkısı sağlıyor. İnternet erişimi olan her bilgisayar veya cep telefonu bir canlı yayın aracı görevini ifa edebiliyor. Yayın yapmak için lisans bedeli ödeyerek profesyonel stüdyo kurulması gerekmiyor. Platformlar genellikle ücretsiz(!) olarak sağlanan hizmetlerle oluşturulan kıymetli verilerin toplandığı bilgi havuzlarına dönüştü. Platformlarda seyahat ederek oluşturduğumuz profile göre önerilen içerikler bütün dünyanın bizimle aynı görüşte olduğunu bize göstererek adeta bir aynalama görevi görüyor. Düzenli içerik üreticileri de platformların elde ettiği gelirin bir kısmına ortak edilerek süreklilik sağlanıyor.

Sosyal medya platformlarının bizleri bazen bizden daha iyi tanıdığını gözlemlediğimiz olmuştur. Bu güç aslında elde ettikleri maddi gelirin çok ötesinde bir gücü ifade ediyor. Amerika Birleşik Devletlerinin son iki başkanlık seçimlerinde sosyal medyanın etkisi görüldü. Başkanın görevdeyken sosyal medya hesabının engellenmesi ise, nasıl bir güçle karşı karşıya olduğumuzu bize hiçbir zaman unutturmamalı.

Yeni Dönüm Noktasına Nasıl Geldik?

Web 3.0, yani metaverse'e geçmeden önce iki üç asırdır peşinden koştuğumuz Sanayi Devrimi sürecini hatırlamak belki bize bugün yeni endüstrilere yaklaşımımızı belirlemekte ışık tutabilir. Sömürgeleştirilen ülkelerden getirilen hammaddelerin fabrikalaşma ile nihai ürüne dönüştürülerek tüm dünyaya satılıyor olmasıyla sağlanan zenginlik, dünyanın kontrolünü de bu ülkelere vermişti. İngiltere'de başlayan sanayileşme yolculuğuna önce Hollanda, Fransa ve daha sonraları da Almanya katılacaktır. Burada dokuma sanayi itici güç olmuştur. Verimlilik çalışmalarıyla elde edilen fiyat avantajı hammaddeye sahip ülkelerin iptidai üretim çarklarını devre dışına itmiştir. İngiliz üreticiler, Hint pamuklularıyla anavatanlarında rekabete girişecekler ve onları sonunda tamamen yok edeceklerdir.

Bugüne gelecek olursak; tekstil vb. emek yoğun sektörleri kullanarak ihracatı artırma hedefi hammaddelerin ithalata dayalı hale geldiği günümüzde, otuz yıl öncesinin sonuçlarını vermeyecektir. Aksine ülkemizi kalifiye olmayan işgücü talebinin merkezine oturtarak göç alıcı bir ülke durumuna getirecektir.

Peki Metaverse'e nasıl bakmalıyız?

Tasarımcısı mı olmalıyız, inşasında mı çalışmalıyız ya da veri kölesi mi olmalıyız? Tasarımcısı olabilir miyiz tartışılır, ancak inşasında rol alabilmemiz elimizde. Üçüncü şık ise bir şey yapmadığımız durumun cevabı.

Web 3.0 gerçek dünyada nesneleri duyularımızla nasıl algılıyorsak aynısını sanal dünya için vadediyor. En önemli hayal ise veri imparatorluğuna dönüşen merkezi platformlardan merkeziyetsiz dünyaya geçiş. Kripto para dünyasıyla özdeş olarak bilinen blok zincir teknolojisi aslında bu vaadin gerçekleşmesinin mümkün olduğunu gösteriyor.

Metaverse'in sahibi kim olacak, bir devlet mi, bir şirket veya şirketler mi? Sahiplik sorusunun cevabı çok yakın bir zamanda verilecek gibi gözükmüyor. Ancak şunu söylemek kehanet olmasa gerek: Metaverse'in sahibi ister bir devlet ister bir şirket olsun, devlet aygıtı bu sitem üzerindeki kontrolü bir şekilde sağlamak isteyecektir. Bırakınız yapsınlar mantığının her zaman doğru olmadığı düşünülürse düzenleyici bir organa ihtiyaç olduğu da söylenebilir.

Henüz temellerinin atılma aşamasında olduğu bile ifade edilmeyen metaverse'in inşasının on ila on beş yıl sürmesi bekleniyor. On beş yıl sonra bugün hayal ettiğimizden farklı bir metaverse ile karşılaşacağımız kesin. Dünyamızın bu sürede metaverse şantiyesine döneceği söylenebilir.

İşte tam bu aşama nitelikli insan sermayemizin kendini var edeceği aşama. Sanayi devriminde geç kalmamızın sebeplerini belki bulabiliriz. Ancak bugün artık mazeret üretme zamanı değil. Geleceği inşa edecek gençlerin ülkemizde kalmasını sağlamak en büyük beka meselesi olsa gerektir. Sadece bilgisayar profesyonellerinin bu şantiyelerde çalışacağını düşünmeyelim, mimarlar ve hepsinden önemlisi çok farklı alanlarda içerik hazırlayacak profesyonellere ihtiyaç olacaktır.

Dokunma hissini test edebileceğimiz üç boyutlu cisimlerin tasarlanması önemli bir kalem gibi görünüyor. Sanal dünyadaki

nesnelerin gerçek nesneler gibi algılanması giyilebilir bilgisayar ve/veya algılayıcılarla gerçekleşecek. Üç boyutlu olarak görmemizi sağlayacak gözlük veya lensler, dokunma hissini algılayabileceğimiz eldivenler örnek olarak sayılabilir. Dev firmaların uzun zamandır bu alanlarda çalışma yaptığı ve yüksek bedeller ödeyerek başarılı ürün geliştiren küçük şirketleri satın aldığı biliniyor. Ülkemizde de bu konuda başarılı çalışmalar yapılıyor.

Web 3.0 Neler Vadediyor?

Web 3.0 üç temel bileşenle hayata geçecek denilebilir: genişletilmiş gerçeklik (extended reality), yüksek hızlı internet servislerinin verilebilir olması ve son olarak da merkeziyetsiz gelecek vadeden blok zincir teknolojisi.

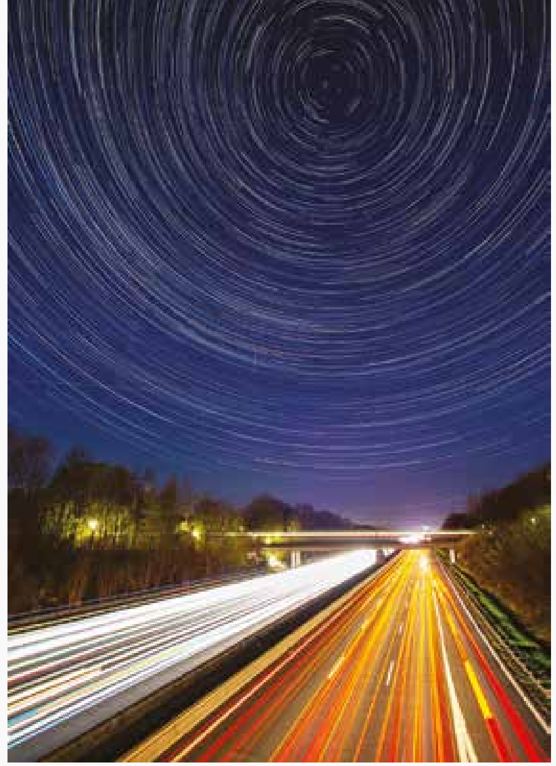
Bireylerin kendine has avatarlarıyla var olduğu bu üç boyutlu âlemde yapılabilecekler aslında hayallerimizle sınırlı. Gerçek etkileşimli öğrenme, eğitimde çok farklı ufuklar açacaktır. Hem eğitimde ve hem de sanayide insana ve çevreye hiçbir zarar verme riski olmadan gerçek zamanlı deneyler yapılabilecektir. Süreci sadece metaverse'te arsa almaya indirgemek treni kaçırmak olur.

Yapageldiğimiz işlerin aynı modelle bu dünyaya taşınması kendimizi kandırmak olur. Seksenli yıllarda işletmelerin bilgisayar kullanımına geçerken bilgisayarın sadece fatura makinesi olarak kullanılması örneğini hatırlamalıyız. Eski alışkanlıklarla yeni dünyaları inşa edemeyiz.

Geliyor gelmekte olan. Akıntıyla sürüklenenlerden mi olacağız ya da yön verenler arasında mı olacağız?❖

Zaman Ne Kadar Hızlı Geçiyor?

ELİF E. BAYRAKTAR

Muhtemelen siz de aynı düşüncedesiniz. Mesela bugün Cuma ve bir önceki Cuma günü olanlar sanki birkaç gün önce yaşanmış gibi. Yanılmıyorsunuz; zaman gerçekten hızlı geçiyor. Ahir zamandayız ve zaman kısalıyor.

Peki zaman nedir?

Zaman, bir anı başka bir anla kıyasladığımızda ortaya çıkan algı ve tamamen algılayana bağlı, yani izafi/göreceli bir kavram. Penceremizden caddeye baktığımızda, görüş alanımıza giren ilk araç ile ikinci aracı gördüğümüz an arasında bir süre olduğunu düşünüyor ve arada geçen süreye zaman diyoruz. İkinci aracı gördüğümüz anda, ilk aracın bilgisi zihnimizdeki bir bilgidir; o bilgiyi yaşadığımız anla kıyaslayarak zaman algısını elde ediyoruz.

Arkadaşlarımızla oturup, sohbet ettiğimizi düşünelim. Ne kadar süre birlikte olduğumuz konusunda, herkes farklı bir zaman süresinden söz edecektir. O halde zamanın akış hızıyla ilgili bilgi, algılayana göre değişiyor.

Zaman, algılayana bağlı göreceli bir kavram ancak günümüzde zamanın kısaldığı konusunda herkes aynı görüşte. Bu durum, Peygamberimizin (asm) hadislerinde haber verdiği bir olay olduğu gibi aynı zamanda bilimsel bir gerçek de.

Peygamberimiz (asm) birçok hadisiyle ahir zamanda zamanın kısalacağına işaret ediyor: "Zaman (dilimleri) (birbirine) yaklaşmadıkça (hızlanmadıkça) kıyamet kopmaz. Öyle ki bir sene bir ay; bir ay bir hafta; bir hafta bir gün; bir gün bir saat; bir saat ise bir ateş korunun yanıp sönmesi kadar kısa olur." (Kenzu'l-Ummal, h. no: 38504)

Ahir zaman Peygamberi, ahir zamanın herhangi bir bölümünde "zamanın yaklaşmasının/hızlanmasının" varlığına dikkat çekiyor. Hadis-i şerifteki bu ifade, "Schumann Rezonansı" teorisinin gösterdiği zaman hızının artışı ve dolayısı ile zamanın kısalmasına işaret ediyor olabilir.

Aşağıda biraz daha detaylandıracağım Schumann Rezonansının artması, küresel faktörler, dünyanın ağırlık merkezinin değişmesi ve diğer sebeplerden dolayı dünyanın dönüş hızı artıyor. 24 saat süren bir gün de giderek kısalıyor. Bunun anlamı saatteki yelkovan ve akrebin giderek daha hızlı dönmesi.

Schumann Rezonansı Nedir?

Dünyanın yüzeyi ve atmosferimizin son savunma hattı olan iyonosfer tabakası arasında 55 km'lik bir boşluk bulunuyor ve bu boşluk rezonans özelliği taşıyor. (Rezonans, bir nesnenin en doğal olarak titreşmeyi istediği frekans olarak tanımlanabilir.) Schumann Rezonansı ilk defa 1952'de fizikçi Winfried Otto Schumann tarafından açıklanan, 1957'de de Schumann ve Konig tarafından kanıtlanmış olan yeryüzü ile atmosferdeki en fazla enerji yüküne sahip olan iyonosfer tabakası arasında meydana gelen doğal titreşime deniliyor. Kısaca dünyanın zemin temel frekansı ya da nabzına verilen isimdir bu.

Dünya'nın zemin temel frekansı, ya da "kalp atışı" (Schumann Rezonansı, SR olarak adlandırılıyor) hızla artıyor. Coğrafi bölgelere göre değişkenlik göstermesine rağmen, onlarca yıldır toplam ölçüm 7.8 devir/saniye'yi gösteriyordu.

Bu değerin sabit olduğu düşünülüyordu ve global askeri haberleşme sistemi bu frekans üzerine geliştirilmişti. Son raporlara göre, 1980'den itibaren hızla artış gösteren bu değer, bugün yaklaşık 11 devir. Bu oranın 13 devire ulaştığında duracağı iddia ediliyor.

Ayrıca saniyede 1000'in üstünde olan yıldırım ve şimşek çakmalarının da saniyede 2000'e çıktığı tespit edilmiş. Aynı zamanda iyonosfer tabakasından yeryüzüne akan elektrik enerjisi de toplam olarak eskisinin iki katına çıkmış.

"2012'ye Doğru İnsanın Uyanışı" başlıklı bir makalede Schumann Rezonansının 12 Hertze yükselmesinin insanın beyin dalgalarında değişme ve gelişmelere neden olacağı ve böylece insanların uykulu halden uyandırılarak bilinçli hale geleceği tezi ileri sürülüyor.

Bilim, bu "kalp atışı" oranının neden yükseldiğini ya da yükselişe sebep olanın ne olduğunu net ve kesin delilleriyle açıklayamıyor...

Bizler dönüp geriye baktığımızda, yaşadığımız her günün ne kadar da çabuk geçtiğini düşünüyoruz. Yaşayacağımız günler de aynı hızla geçecek unutmayalım. Ki yavaş da geçse dünya hayatımız belirlenmiş olan bir zamanda son bulacak...

Kuşkusuz dünya, Allah'ın geçici bir misafirhanesidir. O, her şeyi belli bir hikmet çerçevesinde yapar... Merhametlilerin en merhametlisi Allah (cc), zaman hızlı ya da yavaş geçiyor olsa da elbette her insana, öğüt alıp düşünmesine yetecek bir ömür veriyor.

"...Artık dileyen Rabbine bir yol bulabilir." (İnsan Suresi, 29) ❖

O Çocuk...

EZGİ AKGÜL

Eskiden yemek yiyebilmiş olmak yokluktan mı edepten mi bilmem ama, saklanan sakınılan bir şeydi. Yemeğin komşuya kokma ihtimali yüzünden yapılacak yemekler bile ertelenirdi.

İnsanlar yemiş olduğu bir yemekten bahsederken "ayıptır söylemesi" diye başlardı söze.

"Ne yedin de geldin otur iki lokma ye!" diye ısrarla sofraya davet eden birine, yediğimiz şey soğan ekmek bile olsa diyemezdik. "Yedim işte bir şeyler size afiyet olsun!.."

"Hayvani bir duyguyu tatmin etmiş olmak" felsefesi üzerinden gitmiş olacak ki atalarımız, geleneğin ahlak boyutunda yer alırdı bu sakınma.

...

İnstagram hayatımıza girdiğinden beri yemek yeme adabının da ayarını kaçırdık gibi.

Türk kahvesinden soğutacak kadar türk kahvesi, kahvaltıdan tiksinecek kadar serpme kahvaltı fotoğrafı görüyoruz. Araba süren kol saati strory'si kadar nefret ettim Waffle'dan. Aynadan kaslarını çeken efekti bol adam kadar itici, o Rönesans tablosu gibi sofralar.

Artık çocuklar sunum yapmadan ortaya konan yemeğe burun kıvırıyor. Mutfak dolapları zücaciye vitrini, ruhumuzun vitrini Perşembe pazarı gibi.

Darmadağınığız.

Bizi görmeseler ölecek, "aferin mutlusun aynen böyle devam!.." demeseler boğulacak gibiyiz.

Ama, en çok da o yemekler ile beraber dertlerimizi kusacak gibiyiz.

Neden?

Ruhumuzun hangi eksik yanını doyurma derdi, bu telaş?

Onaylanmadan, takdir görmeden değerli hissedemeden geçirilen bir çocukluğun intikamı mı bu aldığımız?

Kebap salata değil de, "Bakın ben değerli ve özelim, bu işi çok iyi başarıyorum n'olur artık beni fark edin ve sevin!" kısmı mı o sunum tabağına koyduğunuz?

O ünlü restorana gitme sebebiniz o meşhur salatayı yeme isteği değil de, topluma "çalıştı ve zengin oldu artık parası da var, adam olamaz demişlerdi bak gördün mü çocuğu" dedirtebilmek mi?

...

Onaylanmamış her çocuk yanımızı sertçe çiğnediğimiz lokmalardan çıkarıyor olabilir miyiz?

Yine de doymuyor değil mi çocukluğumuz? Onu doyuracak şeyi bir türlü bulamıyoruz.

Başı okşanmayan o çocuğun oynamaktan sırtı terli, hala pencereden annesinin salçalı ekmeğini bekliyor.

Hala bir umudu var sevileceğine dair.

Fotoğrafını çekip sosyal medyaya koyduğu şey kedili kahve sunumu değil, "beni de severler mi?" umudu... ❖

Tatil Öyküsü

Yukarıya Bak ve Ne Gördüğünü Söyle!

HAZIRLAYAN: YÜKSEL KARAHAN

Meşhur dedektif Sherlock Holmes ile Dr. Watson kampa gitmişler. Güzel ama ağır bir yemek yedikten sonra hemen uykuya dalmışlar.
Birkaç saat sonra Holmes uyanmış ve arkadaşını heyecanla dürtüklemiş:
"Watson, yukarıya bak ve bana ne gördüğünü söyle" demiş.
Dr. Watson cevap vermiş:
"Milyonlarca yıldız görüyorum."
Holmes sormuş:
"Bu sana neyi gösteriyor?"
Watson bir an düşünmüş ve tam bir dedektif edasıyla cevaplamış:
"Astronomik olarak milyonlarca yıldızın ve dolayısıyla milyarlarca gezegenin varlığını... Yıldızların konumuna bakarak saatin 3'ü çeyrek geçtiğini çıkarıyorum.
"Manevî olarak Allah'ın sonsuz kudretini ve bunun yanında kendi acizliğimizi görüyorum.
"Meteorolojik açıdan da bugün havanın çok güzel olacağını tahmin ediyorum. Neden sordun? Peki sana ne gösteriyor?"
Arkadaşını o âna kadar sabırla dinleyen Holmes, şaşkınlık içinde cevap vermiş:
"Watson, her şeyi biliyorsun ama bir şeyden haberin yok. Baksana! Üstümüzden çadırımızı çalmışlar!.." ❖

Ruh Konuşması

PROF. DR. KEMAL SAYAR

Anne ve babaların kafasının hayli karışık olduğu bir zamanda yaşıyoruz. Etrafta çok fazla uğultu var. Sokak, Tanpınar'ın benzetmesiyle bir 'uğultu değirmeni'dir artık ve Ahmet Haşim'in 'yorgun başın munis bir ilticagâh'ı olarak nitelediği sinemanın yerini ekran almıştır.

Yorulan başımızı artık ekranın söylediği ninnilerle dinlendiriyoruz. Bu arada, medya çağında nasıl bir anne babalığın doğru olduğunu da şaşırmış durumdayız, endüstri destekli kültür, bizi 'çölde kaybolmuş kimseler' gibi yönsüz ve yurtsuz bırakmış durumda.

Endüstri kaynaklı kültür, tüketimi artırmak ve bize bazı şeyleri ihtiyaç olarak hissettirmek için medya üzerinden inanç ve istekleri yönlendiriyor. Bunu popüler kültürü çoğaltarak, yeniden üreterek ve yaygınlaştırarak yapıyor. Medya yöneticileri için hava hoş, "Düğmeyi kapatın ve çocuklarınızı sunduğumuz zararlı etkilerden koruyun" diyorlar. Oysa ekran bize sadece evimizden değil, sokaktan, işyerinden, okuldan ve soluduğumuz havadan da nüfuz ediyor. Kültürel etkiler, gözle görülmeseler de yaygın ve güçlü.

Endüstri kaynaklı kültür, çocukları giderek daha erken yaşlarda, ailelerinin izni olmadan karar vermeye zorluyor.

Zamanından önce cinsel kimlik rollerine bürünen, tüketici kimliğini çok erken yaşlardan itibaren edinen, çabuk büyümüş kuşaklar geliyor. Ebeveyn otoritesi de zayıflıyor ve çocukların gözünde aptal görülen ve haksızlıkla suçlanan ebeveynler, onlara söz geçiremiyor.

...

Soru şu: Otorite ve sorumluluğu zayıflatan endüstri kaynaklı kültür içinde çocuklarımızın sağlıklı bir özerklik kazanarak büyümelerini nasıl sağlayabiliriz?

Endüstri kaynaklı kültür, kitlelerin dikkatini sansasyonel ve içeriksiz yönlere çekerek analiz ve düşünce süreçlerini bastırıyor. Çizgi filmler ve video oyunları yüksek oranda şiddet içeriyor ve bu bize çocuklarda artan agresif davranışlar ve şiddet olarak geri dönüyor. Medyada 'anormal' içerik arttıkça, sosyal 'kabul görme' de artıyor. Gerçek dünya, ekran gibi görülüyor ve bununla birlikte insan davranışları ve sosyal normlar değişiyor. Görsel medyada sürekli olarak hazır sunulan ve hızlı değişen imgeler; düşünme yeteneğinde azalma, kısalmış dikkat süresi, hiperaktivite ve dürtüsellik gibi sorunlara yol açıyor. Ayrıca çocukların hayal gücü zayıflıyor ve medyanın kendilerine sunduğu imajlarla sınırlı kalıyor.

Endüstri kaynaklı kültürde dünya adeta bir makine, bireyler de nesne hüviyetinde. Yalancı ihtiyaç ve bağımlılıklar var. Gerçeğe uymayan çabuk sorun çözme yöntemleri emrimize amade artık, sit-com dizilerde sorunlara şipşak çözümler bulunuveriyor. Oysa gerçek hayatta belirsizlik mevcut ve sonuçlar hiçbir zaman garantili değil.

Çünkü insanca ihtiyaçlar var; ve insanlar nesne değil, duyguları ve düşünceleri olan sahici varlıklar.

...

Dış dünyayı hayatımızdaki en etkin kuvvet olarak algılarız. Endüstri kaynaklı kültür, var olmak için 'materyal' üzerinde durarak, dış dünyaya odaklanmaktadır. Çocuklarımızı karakter sahibi, dürüst, empatik, cömert bireyler olarak yetiştirmek istiyorsak, onlara iç dünyalarına yönlendirecek ortamlar oluşturmalıyız. İç dünya deyip geçmeyin: Kendimizle tanıştığımız, amaç kazandığımız, özbenliğimizi inşa edip benzersiz bireyler olduğumuzu, kendimizi ve dolayısıyla başkalarını takdir eden kişiler olduğumuzu fark ettiğimiz bir yer, bir uzaydır iç dünya. Unutmayalım ki anne veya baba olmak; aklı ve kalbi, sevgiyi ve zekayı, iletişim ve sessizliği birleştirebilmeyi gerektiren bir sanattır.

Geçen yüzyılın başında, ülkenin kimi bölgelerinde, Rus babalar çocuklarıyla 'ruh konuşması' yaparlarmış. Saatler süren bu konuşma çocuğu olgunlaştıran, yetişkinliğe hazırlayan, ona birey olarak değer veren bir anlayışı işaret ediyor. Bir babanın zamanımızda çocuğuyla günde ortalama on dakika konuştuğunu hatırda tutarsak, çocukların uğradığı mahrumiyeti anlayabiliriz. Yetişkinlerle yapılmış iyi bir konuşma çocuğun beynini uyarır, zaten akışkan ve dinamik bir yapı olan beyin böyle bir konuşmayla değişir, sinir hücreleri yeni dallanmalarla genişler. Ergenlikten sonra beyin pek az büyüyebilir, o yüzden iyi ve güzel bir konuşma çocuk beyninin besinidir.

Yeni sözcükler beyni açık bir biçimde uyarırsa da günümüzde televizyonda kullanılan kelime dağarı giderek daralmaktadır. Televizyon dili öyle ayarlanmaktadır ki onu izleyen insanlar kendilerini aptal hissetmesin ve program içinde gösterilen reklamlara kendilerini kapatmasınlar. Edilgen TV izleyiciliği ile beyni dumura uğrayan çocuk umudunu yitirir, zira dış senaryonun yerine geçecek bir iç senaryo tahayyül edemez. Dış senaryo kirli, vahşi, çirkin ve çürüyen bir dünyanın resmini çizmektedir ve yeni bir senaryo hayal edemeyen çocuk, çevre tarafından kurbanlaştırıldığını düşünür.

Okullar artık televizyon tarafından özürlü hale getirilmiş çocuklarla dolu. Öğrenme güçlüğü veya dikkat eksikliği gibi sorunlar günümüzde çok daha fazla teşhis ediliyor. Çocukları okullarda tutmak eskisinden daha zor. Beyin, televizyonun zehirli etkisiyle hıza alıştırılıyor. İmgelerin hızla değiştiği, şeylerin patladığı, şiddetin sıradanlaştığı, dilin giderek daraldığı bir medya ortamı içinde çocuklar; ders çalışmak, kitap okumak veya düşünmek gibi yavaşlık ve dikkat gerektiren eylemleri yapamaz hale geliyorlar.

"Görme zafer kazanır; çünkü faydalıdır" diye yazmıştı Jacques Ellul olağanüstü güzellikteki kitabı Sözün Düşüşü'nde. "Görme bizi düşünme ve hatırlama derdinden kurtarır." Hız unutturur. İmge bombardımanı bizi

hatırlamak derdinden kurtarır. Ekran bizi seyirci kılar, seyirci eylemin peşinde koşan kişi değildir, 'seyirciye dönüşen varlığımız herhangi bir eylemde bulunma imkânımızı felce uğratır.'

Televizyonun başını çektiği bir bayağılaştırma rüzgârı, önüne kattığı her şeyi basitleştirip satılabilir hale dönüştürerek sürüklüyor. Güldüren, ağlatan, tiksindiren, öfkelendiren, iç gıcıklayan her yapım özde ne sunduğuna bakılmaksızın izlenme cetvellerinde yerini alıyor. Televizyonla evlerimize bir ergen ruh halinin tohumları ekiliyor: Her an göbek atmaya hazır, dürtülerini salıvermeye meyilli, bendini aşıp taşmaya dünden razı bir toplumuz artık. Ergenliğin o uçarı neşesine ve denetimsizliğine kapılmış, yetişkinliğin yani hazzı geciktirebilmenin olgunluğunu yitirmiş bir 'yırtık' insanlar topluluğuyuz.

Erişkinler ergen gibi davranıyor ve ergenler büyümeyi reddediyor. Pek az insan ciddi konulara ilgi duyuyor. Çalışmak yerine kısa yoldan şöhret olmak yeğ tutuluyor. Düş ve uyanıklık arasındaki çizgi muğlaklaşıyor. Ekranın görmediği ve göstermediği bir hayatı yaşanmamış saymaya başlıyoruz. Bayağılaşma, hazzı hemen tatmin edilmesi gereken bir şey olarak tanımlıyor, dürtüler üzerindeki denetime savaş açıyor. Yaşamanın getireceği bilgelik lügatlerden siliniyor. Hızlı, sığ ve anlık yaşamak günün düsturu oluyor. Böyle bir hayat 'lifestyle' yazarları ile propaganda ediliyor. Adanmak yok, ülkü yok, derinlik yok. İmgenin saltanatı. Sözün düşüşü.

Kıssadan hisse: Çocuklarınızı bir ruh konuşmasına çağırın. Onların sinir hücrelerini yeni sözcüklerle şaşırtın, beyinlerinde yeni kıvılcımlar çaktırın, zihinsel özürlü olmalarına izin vermeyin. Ruhların iğdiş edilmesine karşı durun. Televizyonunuzu kapatmayı unutmayın. ❖

Mümine Güzellik Yaraşır

ÜMİT ŞİMŞEK

"Onlar, sözü dinler ve en güzeline uyarlar."
(Zümer Sûresi, 39:18)

Yüce Allah'ın, kitabında övgüyle tarif ettiği kulların bir özelliği de,

(1) sözü, yani Allah'ın kelâmını dinlemek,

(2) sonra da, dinlediği şeyin en güzeline uymak şeklinde anlatılıyor. Bu öylesine kapsamlı bir tanımdır ki, ideal bir mümini anlatmak için, başka bir tarife ihtiyaç yok dersek, herhalde abartmış olmayız.

"En güzeli" deyiminde, birkaç yönden büyük bir kapsamlılık vardır.

Birincisi: Mümin, zaten güzel olanın peşindedir ve güzel olan şeyleri yapmakla emrolunmuştur. Onun kulak verdiği söz, sözlerin en güzeli olduğu gibi, ağzından çıkacak sözün ve ortaya koyacağı davranışların da güzel olması, zaten kendi yaratılışının ve imanının gereğidir.

Yine Zümer Sûresinin 23. âyeti, "Allah sözlerin en güzelini indirmiştir" buyurur.

İsrâ Sûresinin 53. âyetinde ise, "Kullarıma söyle, sözün en güzelini söylesinler" emri vardır.

Nahl Sûresinin 125. âyetindeki "Rabbinin yoluna hikmetle ve güzel öğütlerle çağır" buyruğu da aynı yöndedir.

Gökleri ve yeri güzel isimlerinin hesapsız güzellikleriyle donatan Allah, en güzel bir şekilde yarattığı insana da, kendi çabasıyla erişeceği güzellikleri hedef olarak göstermektedir.

...

İkinci kademede, güzel olan şeyler arasında bir seçim vardır. Yüce Allah, kullarının önüne, hepsi de güzel olan çeşitli davranış örneklerini, buyruklarını, öğütlerini sermiş; bunlar arasında bir tercih yapacağı zaman ise, kuluna yaraşan şeyin, iki güzel arasında daha güzelini seçmek olduğunu bildirmiştir. Kur'ân'da bunun pek çok örnekleri vardır.

Bakara Sûresinin 271. âyetinde bu örneklerden birini görürüz. Bu âyette, açıktan verilen sadakalar "güzel" olarak nitelendikten sonra, bundan daha güzeli dikkatlere sunulur ve teşvik edilir: gizlice vermek.

Yine Bakara Sûresinin 280. âyetinde, borçlu borcunu ödemekte güçlüğe düşecek olursa, rahatlayıncaya kadar ona süre tanınması emredilir; sonra da bundan daha güzel bir yol öğütlenir: Onun borcunu bütünüyle bağışlamak ise, bir bilseniz, sizin için daha da hayırlıdır.

Bir başka örnek, ceza ve af arasında serbest kalındığı zaman, tercihin af yönünde kullanılması şeklindedir. Meselâ, zulme uğradıktan sonra hakkını isteyen kimsenin suçlanamayacağını bildiren Şûra Sûresinin 41-43. âyetleri şöyle son bulur: "Bununla beraber, kim sabreder ve bağışlarsa, işte bu, uğrunda azmedilmeye değer işlerdendir."

Hz. Musa'ya Tevrat levhalarının verilişinden sonra Yüce Allah'ın ona "Kavmine de emret, onun en güzelini alsınlar" buyurduğunu bildiren A'râf Sûresinin 145. âyetinde de, inanan insanı en güzel olana yönlendiren bir teşvik vardır.

...

Üçüncü aşamada ise, kötü olan şeye en güzel bir şekilde karşılık vermek vardır. Bunu da Yüce Kitabımızın âyetleri tekrar tekrar bize hatırlatır:

"Onlarla en güzel bir şekilde mücadele et. Çünkü Rabbin, kendi yolundan sapanları iyi bilir; doğru yolda olanları en iyi bilen de Odur." (Nahl Sûresi, 16:125)

"Sabretmelerinden dolayı onlara ödülleri iki kat verilecektir, çünkü onlar kötülüğü iyilikle savarlar; kendilerine verdiğimiz rızıktan da bağışta bulunurlar." (Kasas Sûresi, 28:54)

"İyilikle kötülük bir olmaz. Sen kötülüğe en güzeliyle karşılık ver." (Fussılet Sûresi, 41:34)

Mü'minler için bir hidayet ve rahmet olan Yüce Kitabımız, böylece,

(1) güzel olana uymak,

(2) güzel şeyler arasında en güzelini tercih etmek,

(3) kötülüğe karşı da en güzel olan şeyle karşılık vermek şeklinde üç aşamalı bir terbiye ile, insanın içindeki bütün güzellikleri ortaya çıkarıyor ve onu, bütün güzel isimlerin müsemmâsı ve sonsuz güzellik sahibi olan Yer ve Gökler Rabbinin hoşnutluğuna yaklaştırıyor.❖

“Kuran’ı Sesli Kitap Olarak İlk Duyduğumda Kulaklarıma İnanamadım. Tam 14 Saat Boyunca Dinlemişim.”

SÖYLEŞİ: İLKNUR FATMA KEMERLİ

İhtida öykülerinin insanı en etkileyen kısmı sanırım insanların İslam’ı kabul etme süreçleri. Kimisi 20 yıllık araştırma sürecinden geçerken kimisi 15 günde bu kararı alabiliyor.

Zachary Holocker için bu süre tam 3 gün. O kadar hızlı bir karar ki, o ana dair hiç resim ve videosu yok.

Zachary Holocker

- Bize biraz kendinden bahseder misin?

32 yaşındayım. 5 çocuk sahibi bir babayım. ABD’nin Illinois eyaletinin Harmon köyünde doğdum. Oldukça muhafazakâr insanların olduğu bu köyde herkes ya Katolik ya da çok eski Hristiyan öğretilerini kabul eden bir inanca sahiptiler. Dolayısıyla ben de böyle bir manevi zeminde yetiştim. Dinler ve felsefe hakkında kitaplar okurdum. Mart 2022’de İslam’ı kabul ettim.

- İslam’a giriş sürecinizden biraz bahsedebilir misiniz?

Harmon’dan sonra Ohio’ya geldim. En yakın arkadaşımla aynı evde kalıyorduk. Arkadaşım çok koyu bir Hristiyan’dı ve Hristiyan geleneklerine bağlı biriyle evlenmek istiyordu. Fakat ABD’deki bayanların Hristiyan değerlerinden uzaklaştığını düşündüğü için uluslararası evlilik sitelerini araştırıyordu. Daha sonra internetten Faslı bir bayan ile tanıştı fakat bu kişi kendisinin Müslüman olduğunu ve Müslüman olmayan biriyle evlenemeyeceğini söylüyordu. Bu arkadaşımın çok dikkatini çekti ve İslamiyet’i araştırmaya başladı. Önce arkadaşım Müslüman oldu. Daha sonra bir gün benden Kur’an’ı okumamı istedi, ben “Bir kitap dini anlamda beni ne kadar etkileyebilir ki?” diye düşünmüştüm. Fakat arkadaşım ısrar etti ve en yakın dostum olduğu için onun isteğini geri çeviremedim. Kuran’ı sesli kitap olarak ilk duyduğumda kulaklarıma inanamadım. Tam 14 saat boyunca dinlediğimde tam yarısına gelmiştim. Çok etkilendim. Arkadaşıma “Biz bunu daha önce nasıl duymadık!” dedim. Bana tamamını dinledikten sonra tekrar konuşmamızı söyledi. Ertesi gün kalan kısmını dinledim ve bitirdim. Muhteşem bir şeydi.

Bu arkadaşımla eskiden beri İsa (as) ve Hristiyanlıktaki teslis inancı hakkında sürekli konuşur ve birçok şeyi eleştirirdik. Kuran’ı dinlediğimde “İşte gerçek bir dinî metin böyle olmalı. Ben bu dini kabul etmeliyim” dedim. Çünkü her şeyi ayrıntıları ile anlatan bu kitap bizim yıllardır hayalini kurduğumuz şeydi.

Üçüncü gün kafama takılan bazı soruları sormak için İslamic Center of Greater Toledo’nun İmamı İsmail Bowers ile konuştum. Tatmin edici cevaplar aldım ve hemen orada Müslüman oldum.

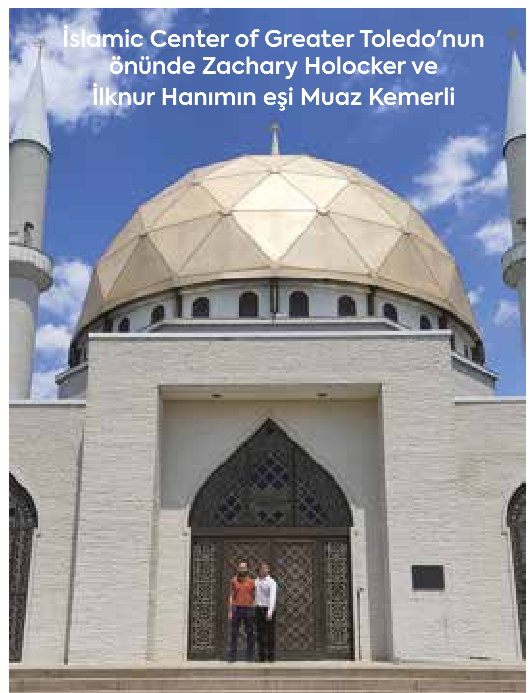
- İslam’a girme kararınızı verirken kafanızdaki soru işaretleri nelerdi?

Toplumumuzda ve özellikle benim yaşadığım çevrede İslamofobi oldukça hakimdi. Özel olarak ise çevremde İslamiyet’te kadına değer verilmediği söyleniyordu. Halbuki Kuran’ı dinlediğimde öyle bir şeye denk gelmedim. Ben kadına çok değer veren bir ortamda yetiştiğim için bu konuyu detaylı araştırmak istedim. İmam Bowers, Peygamberimizin (asm) hayatından da tatmin edici örnekler verince tüm sorularımın cevabını bulmuş oldum.

İslamiyet’e girdiğinizde hissettiğiniz ne oldu?

Rahatladım. Allah’ı sevmekten çok uzaklaştığımı fark ettim. Allah ile olan iletişimimi yeniden kazandığımı hissettim. Çünkü önceki hayatımda da Allah’a inanan birisiydim, fakat onunla nasıl iletişim kuracağımı Hristiyanlık bana söylemiyordu. Kuran dinlerken kalbim tekrar açıldı. Huzur buldum. Eski dinimdeki karışıklıklar yüzünden içimde sürekli mücadeleler vardı.

32 yaşındayım ve 32 yıldır İslam’ın güzelliklerinden mahrum bir hayat geçirmişim. ABD’de birçok büyük şehre gitmiş olmama rağmen İslam’ı hiç duymadım. Sanki birileri İslam’ı bizden gizlemişler. Müslüman olduktan sonra günah dolu bir toplumda kendimi nasıl koruyacağım diye düşündüm hatta bir dağa inzivaya çekilmek istedim. Şahsi hayatımda çok disiplinli birisi olmama rağmen kendimi güçsüz hissettim. Dinlediğim bir videoda çok sevdiğim ABD’li bir alim olan Hamza Yusuf, orucun maneviyatı nasıl güçlendirdiğini anlatıyordu. İlk Ramazan’a bu yıl ulaştığımda ve ilk kez oruç tutunca orucun hikmetini anladım. Oruç tutmak insanın manevi gücünü nasıl artırdığını gördüm. Şimdi daha güçlü hissediyorum ve yaşadığım zorluklara karşı sadece “bu benim imtihanım” diyorum.

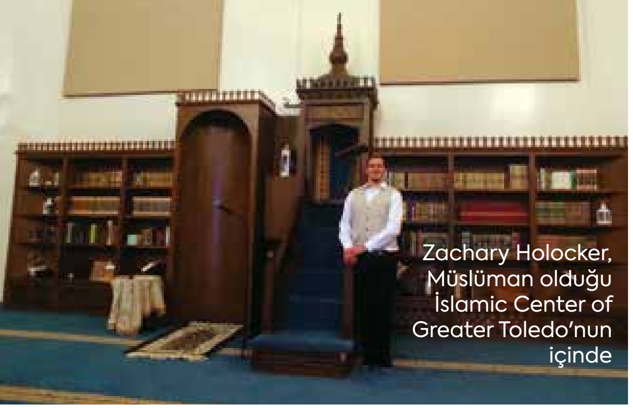
İslamic Center of Greater Toledo’nun önünde Zachary Holocker ve İlknur Hanımın eşi Muaz Kemerli

- İslamiyet’e girdikten sonra çevrenizden nasıl tepkiler aldınız?

Arkadaşlarımın tepkisi olumlu değildi hatta bazıları arkadaşlıklarını bitirmeyi tercih etti. Onları kaybetmekten korkup eski dinime döneceğimi düşünenler de oldu fakat ben bir dakika bile tereddüt etmeden yoluma devam edeceğimi söyledim. Çevremin hala İslamafobinin etkisi altında olduğunu düşünüyorum. Bazı arkadaşlarım ise “Atalarımız İslam’ı kabul etmedi ise biz de yapamayız” diyorlar. Arkadaşlarımı hala çok seviyorum ve onlara İslam’ı anlatmaya devam ediyorum. Onların sadece daha iyisini bilmedikleri için böyle bir hayata devam ettiklerini düşünüyorum. Onlara İslam’a girmeseler bile en azından iyi bir Hristiyan olmalarını tavsiye ediyorum. Çünkü gerçek Hristiyanlığı yaşamak aslında bizi İslam’ın değerlerine yaklaştırmış oluyor.

Annemin tepkisinden bahsedersem, başta oldukça mesafeli idi fakat daha sonra biraz yumuşadı. Müslüman olduktan sonra annemle daha çok ilgilendim ve onu sık sık aradım. Çünkü bunu bana dinim emrediyordu. Annem bunu öğrenince hem sevindi hem de çok şaşırdı. “İslam’daki birçok kural bizim Hristiyan öğretilerimize ne kadar benziyor” dedi. Mesela tesettür konusuna baktığımda anneannemin de kilisede başını örttüğünü hatırladım. Aslında tüm dinlerde bir nevi tesettür var ve bu aslında hepsinin bir kaynaktan geldiğini gösteriyor.

Nişanlım hala kabullenemiyor. Yazılı öğretilere bağlı kalmak onu çok korkutuyor. Müslüman olduktan sonra evlilik konusunda endişeliyim. Mesela nişanlımın eşcinsel arkadaşları var ve bunu kutluyorlar. Ben böyle bir ortamda bulunamam. Bu kutlanabilir bir şey olamaz. Bu sanki katillerin bir araya gelip yap-

Zachary Holocker, Müslüman olduğu İslamic Center of Greater Toledo'nun içinde

tıkları işi kutsamasına benziyor. Bir katil nasıl başkalarına zarar veriyor ise bu tür sapkınlıklar da insanların ruhlarını öldürüyor. Bunu nasıl kutlayabiliriz? Şu an bir ayrılık sürecindeyiz ve ben yuvamı İslami temeller üzerine kurmak istiyorum. Bizim toplumumuzda aile kurmanın sadece aşk ile başladığını düşünürdük. Halbuki İslamiyet'teki mahremiyet kavramı ve evlilik öncesi süreçteki ciddi görüşmelerin çok daha güçlü bir aile kurmaya vesile olduğunu öğrenmiş oldum.

İslamiyet'e girdikten sonra vaktinizi nasıl değerlendiriyorsunuz?

Çocuklarımın soruları var. Bulunduğumuz toplumda sürekli eşcinsellik, cinsiyetsizlik gibi değerlerin dayatıldığı bir ortamın içerisindeyiz. Dolayısıyla onlara İslam'ın değerlerini öğretmek gibi bir yükümlülüğüm olduğunu düşünüyorum. Mesela oğullarıma harama neden bakmamaları konusunda bilgiler veriyorum. Onlara, karşı cinsi bir obje olarak değil, bir insan olarak görmeleri gerektiğini anlatıyorum. İslam'a göre nasıl bir eş ve nasıl bir baba olma konusunu sürekli araştırıyorum.

Sıklıkla camiye gidiyorum. Allah'ı tanımayı çok istiyorum ona olan sevgimden dolayı haram olan her şeyi terk ettim. Çok fazla kaynak var ve öğrenmek için ciddi bir zamana ihtiyacım olduğunu düşünüyorum. Bazen kendimi bir çocuk gibi hissediyorum. Yeni bir hayata başladım ve bir kılavuza ihtiyacım var. Bu insanın nefsine zor gelebiliyor. Fakat camideki insanların beni koşulsuz bir şekilde kardeşleri olarak görmeleri çok hoşuma gidiyor ve onlardan güç alıyorum.

Namaz için günde en fazla bir saat harcıyoruz ve bu bizim daha iyi bir insan olmamıza vesile oluyor. Bu muhteşem bir şey.

- İslamiyet'te sizi en çok etkileyen şey ne oldu?

Beni en çok etkileyen şey, İslam'da tek bir Allah olması yani tevhid inancı. Başka hiç aracı yok. Eski dinimde en çok bu durumu sorguluyordum. Eğer İslam'da benimle Allah arasında en ufak bir aracı olduğunu bilseydim, İslam'ı kabul etmezdim.

Eski dinimdeki papazlar vaaz verdiklerinde insanları korkutarak günahtan uzaklaştırmaya çalışıyorlardı. Günümüz dünyasındaki Hristiyanlar dinlerinin öğretilerinden çok uzaklar ve bunları duymak onları motive etmiyor. Cehenneme gideceğini söylemek sadece insanların ümitsizliğini artırıyor ve günahlara devam ediyorlar. Bu yüzden toplumumuzda dini bir otorite şu anda kalmamış durumda. İslamiyet'te ise cennete giden binlerce yol var ve bu muhteşem bir motivasyon. İslam'da Allah çok merhametli. Köpeğe su vermenin bile ne kadar kıymetli olduğu anlatılıyor. Kuran-ı Kerîm ilk ayeti olan besmele-i şerif, Allah'ın rahmetinden ayrıntılı ve veciz bir şekilde bahsediyor.

İslam insanın ruh sağlığını tamir ve inşa ediyor. Bu yüzden İslam'ın kurallarını artık hayatıma aldım ve kendi değerlerim olarak kabul ediyorum. Maneviyatı tamamen boşalmış ve her şeyi afakta arayan bir toplum içerisinde hakikate ancak insanın içine yani özüne dönmesi ile ulaşacağını öğrendim. Bunu yapabilecek tek din ise ancak İslam. ❖

Zachary Holocker ve Muaz Kemerli

Gölgeler ve Asıllar

PROF. DR. ALAADDİN BAŞAR

"Ey bizi nimetleriyle perverde eden sultanımız! Bize gösterdiğin numunelerin ve gölgelerin asıllarını, menbalarını göster."
(Bediüzzaman, Sözler)

Bediüzzaman Hazretleri, Vahdetü'l-Vücûd bahsinde Allah'ın **"vacip, ezelî ve ebedî"** varlığına nispeten, mümkinatın varlığının zayıf bir gölge olduklarını kaydeder. Devamında Muhyiddin-i Arabî gibi zâtların *"Lâ mevcude illâ hu"*, yani *"Ondan başka mevcut yoktur"* derken bu varlıkların **"vücud"** ismine lâyık olmadıklarını ifade ettiklerini beyan eder.

Elbetteki mümkin varlıkların da hakikatleri Esmâ-i İlâhîyeye dayanmaktadır ve varlıkları inkâr edilemez; ama Allah'ın vacip, ezelî ve ebedî olan varlığına nispet edildiklerinde zayıf gölgeler gibi kalırlar.

Aynı mana dünya ile âhiret arasında da geçerlidir. Dünyadaki nimetlerin varlıkları herkesçe bilinir ve kabul edilirler. Ancak ahiret nimetleri yanında bunlar gölge kadar zayıf, numune kadar azdırlar.

Bu manayı ders veren bir hadis-i şerif: *"İnsanlar uykudadırlar, ölünce uyanırlar."*

Bu hadisi, *"Kabir, cennet bahçelerinden bir bahçe yahut cehennem çukurlarından bir çukurdur."* hadisiyle birlikte düşündüğümüzde zihnimizde şu mana canlanır: Bir mümin öldüğünde, kendini cennet bahçesi gibi güzel bir âlemde bulacaktır. Ve dünyadaki bahçeler o cennet bahçeleri yanında uykuda dolaşılan bahçeler gibi kalacaktır.

Rüyada gördüğümüz bahçeler de bir çeşit varlığa sahiptirler. Uyanıncaya kadar o bahçelerden istifade ederiz. **Ama onlar dünya bahçeleri yanında birer gölge gibidirler; o kadar zayıftırlar.**

İşte, dünya bahçeleri ile cennet bahçeleri arasındaki fark da böylesine büyük, böylesine azimdir. ❖

Güneş'le Gönderilen Vitamin

DR. MUHAMMED KORKUT

Rabbimiz, sonsuz merhametiyle ve kudretiyle Güneş gibi pırlata misal lambayı Dünya sarayına astı. Sonra 7 kat atmosfer tabakasından süzüp Dünyaya gösterdi. Kur'an-ı Kerim'de "Güneşi parlak bir ışık kaynağı, ayı ise bir nûr yapan..." (Yunus Suresi, 5) ifadesi, Güneş'in insanlar için bir lamba olarak yaratıldığına dikkatimizi çekiyor.

Ayrıca Güneş'in lamba vazifesinden başka daha birçok vazifesi olduğunu görüyor ve fark ediyoruz. Elbette güneşi kim oraya yerleştirdi ise, insanı da dünyada misafir eden odur.

Güneş ışığının faydaları saymakla bitmez. Kişinin psikolojisinden tutun da vücut sağlığı için gerekli olan D vitaminin üretilmesine kadar sayısız faydaları vardır. "Güneş giren eve doktor girmez" atasözü bu hakikate işaret ediyor.

Güneş Işığı ve D Vitamini

Güneş bir Ultraviyole (UV) kaynağıdır. Ultraviyole ise dalga boylarına göre sınıflara ayrılır. Güneş ışınları atmosferin 7 tabakasından süzüldükten sonra UV B ışını insan derisine ulaşır. Bizim ihtiyacımızı bizden ziyade bilen Rabbimiz, insan derisini de 3 tabaka olarak dizayn etmiştir. Bu tabakalardan epidermiste bulunan hücrelerin içinde adeta fabrikalar kurmuştur. Bu minik tezgâhlarda kolesterol ile UV B reaksiyon vererek D vitamini üretilir.

Yeterince ultraviyole ışını alamamak veya deriyle temasının engellenmesi ise, D vitamini sentezinin yetersiz olmasına neden olmaktadır.

Güneş ile direk temas eden 1 santimetrekare deride 4 ünite D vitamini üretilmektedir. Bu nedenle mümkün olduğu kadar geniş vücut bölgesinin güneşe gösterilmesi, güneş ışınlarının dik geldiği saatlerde "çoğu zarar azı karar" prensibiyle yaklaşık 15 dakika yüz, eller, kollar veya sırt açıkta kalacak şekilde direkt temas edip güneşlenmek gerekir.

D Vitamini Sentezlenmezse Ne Olur?

Güneş ışığından yeterince faydalanmamak şehirleşme ile birlikte yaşanan problemlerin başında yer almaktadır. Ulaşım için yürümenin tercih edilmemesi ve güneş koruyucu kullanılması, D vitamini eksikliğine neden olmaktadır.

Her insanın beden modeline göre ona mahsus deriyi elbise gibi dokuyan Rabbimiz, elbette insanın organlarını bilendir.

İşte bir misal: Vitaminler vücudumuzda çeşitli biyokimyasal işlevler için gereklidir. Kalsiyumun bağırsaklardan emilebilmesi ve böbrekten geri emilimi için D vitamini gerekmektedir. Düşük D vitamini düzeyleri kalsiyum emilimini engellemekte, kemik sağlığını bozmaktadır ve halk arasında "kemik erimesi" olarak bilinen osteoporoz için risk faktörü olduğu bilinmektedir. Sonsuz rahmetiyle bizi koruyan Allah (cc), güneşlenme imkânı bulamayan kişiler de mahrum kalmasın diye özellikle somon, uskumru, sardalya ve ton balığında yüksek oranda D vitamini depolamaktadır. Ayrıca süt ve süt ürünleri, tahıl ürünleri ve karaciğer de diğer önemli kaynaklardır.

Bütün bunlar gösteriyor ki, Güneş'i gökyüzüne kim yerleştirmiş ve ona bu özellikleri kim vermişse, elbette insanları da o yaratmıştır. İnsanı kim yaratmışsa, elbette ona güzel bir cilt dokuyan da odur... Dünya ve göktekileri bizim hizmetimize veren ve bizim için çalıştıran Allah'a (cc) şükürler olsun... ❖

Dostluk Öyküsü

Son Fırsat

HAZIRLAYAN: ASLINUR BAHAR

Son bir fırsat isteyen iki idam mahkûmunun bu istekleri bir şartla kabul edildi: Mahkûmlara, sehpa yerine, güvenip çağıracakları bir kişinin omuzlarına basacakları söylendi. Hangisinin çağırdığı kişi daha çok dayanırsa o kurtulacaktı.

Ve mahkûmlar çağırdıkları kişilerin omuzlarına çıkarılıp ve boyunlarına ipler geçirildi.

Mahkûmlardan biri güçlü kuvvetli birini çağırdığı halde, diğeri kendisinden bile cılız olan birisini çağırmıştı.

Kral danışmanına sordu: **"Sence önce kim yıkılacak? Güçlü olan mı, yoksa şu cılız olan mı?"**

Danışman tereddütsüz cevap verdi:

"Güçlü olan çok sürmez yıkılır efendim. Diğer cılız olan ise ölse de yıkılmaz, onun omuzlarına basan mahkum kurtulacaktır."

Dakikalar ilerledikçe mahkûmları tutmak da zorlaşıyordu. İki saati geçmişti ki, güçlü adam yıkılıverdi. Ve onun omuzlarına basan mahkûm da darağacında can verdi.

Kral şaşırmıştı. Danışmanına merakla sordu, **"Nasıl oldu da şu cılız adamın pes etmeyeceğini bildin?"**

Danışman, "İki mahkûm darağacına çıkarılmadan önce onları gördüm efendim" dedi, "Cılız olanı arkadaşının yanına varınca uzun uzun sarıldılar. Ağlayıp gözyaşı döktüler. Sonra o cılız adam yeminler etti ölsem de yıkılmam diye. Gerçek birer arkadaş oldukları belliydi. Diğeri ise çağırdığı o güçlü adamla bir kese altına anlaştı; o güçlü adamı parasıyla tutmuştu... Oysa gördüğünüz gibi sevgi, menfaatten çok daha güçlüdür. Seven bir dost, hayatından vazgeçer ama dostunu bırakmaz." ❖

Okumak... Yine... Yeniden...

AYTEN YADİGÂR

"Yusuf, sen neden okumak istemiyorsun?"

"Okumak öğrendim ya! Daha ne okuyayım!"

Sabahattin Ali'nin "Kuyucaklı Yusuf" adlı romanında, tahsile lakayt bir tavır takındığını gözlemlediği romanın başkahramanı Yusuf ile kendisine babalık yapan Salâhattin Bey arasında geçen bu diyalog, yaz tatillerinde gittiğimiz kurslarda, elifba'dan başlayarak Kur'an okumayı öğrenmeye çalıştığımız günlere götürmüştü beni. Kurs süresinde elifba'yı tamamlamadıysak eğer, bir sonraki yaz tatilinde yine başa dönmek zorunda kaldığımız, nihayetinde "Kur'an'a geçmeyi" başardığımızda büyük sevinç duyduğumuz günler. Ancak, insanlığa inen ilk ayet, "Oku! Yaratan Rabbin adıyla" ayetini nasıl anlamamız gerektiğine dair düşünmediğimiz günlerdi o günler.

Okumayı öğrenmiş olmayı nihai hedef olarak görmek ve sonrasında daha okumama ne gerek var demek, çocuk saflığı ve naifliği ile izah edilebilir belki. Oysa insan akletmeye başladığında; akleden kalbi kendine, varlığa, hayata dair sorularına cevap arayıp mutmain olmak istediğinde durum değişiyor. O zaman okumaktan maksadın metin okumasından daha öte bir anlam içerdiği daha iyi anlaşılıyor.

Kur'an, kıyamete kadar gelecek tüm insanlara dünya ve ahiret saadeti vaat eden son vahiy. Her çağda insana ve hayata dair temel meselelerin ele alınışı ile ilgili bir bakış açısı kazandıran, aklı ve kalbi insan fıtratıyla uyumlu olarak terbiye eden, duyguları düşünceleri ve davranışları böylece şekillendiren ilahi rehber. Kur'an okuyan insan aynı zamanda kendini, tabiatı, olan biteni, hayatı "Yaratan Rabbin adı ile okumayı" öğreniyor.

Bu okumaların nihai hedefi, kendine özgü değerler dünyasından meselelere bakan, yorumlayan ve çözüm üreten insan tipini yetiştirmek bir anlamda. Çünkü insan, hangi çağda yaşarsa yaşasın bir fıtrat üzere dünyaya gelen, merak eden, sorular soran, anlamaya çalışan bir varlık. Mikro âlemden makro âleme süre giden muazzam işleyişi anlama yolunda "nasıl?" sorusunun peşine düşüyor bu yüzden. Görülen, duyularla algılanan fizik âlemin işleyişine dair bilgilenmek yeterli olmuyor tek başına. Çünkü aklın yettiği, izah edebildiği bir alanın yanı sıra, onu aşan ve Aşkın rehberliğe ihtiyaç duyulan bir başka alan daha var. Görünenin ötesini anlama, bağ kurma, maddeden manaya ulaşma istek ve ihtiyacı, bu kez "niçin?" sorusunun peşine düşürüyor insanoğlunu. İşte bu noktada vahiyle ilahi rehberlik, peygamberler vasıtası ile güzel örneklik imdada yetişiyor.

Bakış açısı ile duygu ve düşünceleri bu asli kaynaklardan beslenen bir insanın, özgün kelime ve kavramlarla inşa edilmiş bir anlam dünyası, hayatı ve olan bitenleri farklı bir okuma ve yorumlama biçimi oluyor haliyle. Farklı medeniyetlerin yetiştirdiği insan tiplerinin hayata kattıkları ya da hayattan alıp götürdükleri bu minvalde düşünülebilir. Ardında ölümler, zulümler, yıkımlar bırakanlar da var, geçtiği yerlerde gül kokusu, barış ve huzur iklimi soluklananlar da. Tarih ve günümüz dünyası bunun sayısız örnekleriyle dolu.

Bu noktada etkileyen ve etkilenen bir varlık olarak insanın önemi bir kez daha öne çıkıyor. Çünkü medeniyetlerin temel referans kaynakları bir insan tipi yetiştirir. Medeniyetler de kendisini temsil eden insanların varlığı ve gayretleriyle yaşar.

Devasa bir medeniyet birikimi ile gelinen günümüzde, Batı merkezli düşünce, kavram ve onlar üzerinden inşa edilen kurumlar ile işleyen bir hayatın içindeyiz. İslam ve diğer medeniyetlerin bu birikime olan katkıları ne yazık ki göz ardı edilmekte. Batı dışı düşünce ve hayat tarzları, "hayatın olağan akışı içinde" istisnai, nostaljik veya folklorik unsurlar olarak görülmekte. Barış, huzur ve esenliğin diğer adı olan İslam, barış ve huzuru tehdit eden korkulası bir unsur olarak lanse edilmekte çeşitli bahanelerle. Böylesi edilgen ve pasif konuma düşmüş olmamızın farklı sebepleri var muhakkak ama kendi payımıza düşen sorumluluğu da unutmamalı.

Batı kaynaklı bilgi üretimi ve sosyal değişimler baş döndürücü bir hızla devam ederken, bütün insanlık olarak ciddi bir anlam ve değerler krizi yaşandığı malum. Siyasi ekonomik sosyal sorunlar bu temel sorunun yansımaları olarak tezahür etmekte. Şu halde insanlık tarihine çok önemli katkılar sunan, insani değerler üreten bir medeniyetin mensupları olarak, bir durup düşünmek durumundayız.

Yoğun bilgi bombardımanına maruz kalan, bağ kuramayan, anlam dünyasından yoksun, değişim rüzgârlarıyla savrulan bugünün insanını ve toplumlarını, "Oku! Yaratan Rabbin adıyla" ayeti ışığında yine yeniden okuma ve anlama gayretini kuşanmak önemli bir başlangıç noktası teşkil edebilir. Kendi ürettiği sorunlarla ilgili çözümsüzlük sarmalına giren yerleşik düşünce ve hayat tarzına farklı bir pencere açma, yeni bir bakış açısı sunma teşebbüsü... Anahtar kelime "denge"... İnsana insanı anlatmak, insanlığı ile buluşturmak, güçlü yanlarıyla ve zaaflarıyla, bir bütün halinde... Bireysel hak ve özgürlüklere sahip çıkmak ama hakkı hukuku ve adaleti gözeterek, toplumsal sorumlulukları unutmadan... Ekonomik kalkınma ve refah düzeyini artırmayı hedeflemek ama başka coğrafyalardaki insanları ötekileştirmeden, haklarını çiğnemeden. Maddi dünyanın güzelleştirilmesi ve güçlendirilmesi için uğraşmak ama vicdan ve irade eğitimi ile manen güçlenmeyi güzelleşmeyi ihmal etmeden...

Kendi değerlerimize yaslanan okuma ve yorumları yansıtan çalışmalarla, Batılı paradigma üzerine inşa edilen sosyal bilimler literatürüne ciddi katkı sunulabilir ve meselelerin çözümünde önemli mesafeler kaydedilebilir. Tüm insanlığın hayrını gözeten, insani temelde yükselen medeniyetimizin ihyası için, temel referans kaynaklarımız ve tarihi tecrübemiz orada durmakta. Okumayı bir kez öğrendik daha ne diye okuyalım dememeli vesselam. Hele şu zamanda hiç...

Öyleyse...

"Oku! Yaratan Rabbin adıyla"... Yine... Yeniden... ❖

“Aşk Gelince Cümle Eksikler Biter”

SELİM GÜNDÜZALP

Yanarız bazen susuzluktan; bir bardak su hararetimizi giderir. Kıvranırız bazen açlıktan; üç-beş lokma açlığımızı giderir. Her şey böyledir. Göze ışık, akla ilim, kalbe iman ve aşk...

Açlıktan kıvrandığı gibi, sevgisizlikten de kıvranıyor insanlar. Çatlamış toprak yağmuru istediği gibi, duyarlılığı kurumuş kalpler de sevgi istiyor.

Allah'ı bilmeyince ve dahi layıkıyla sevemeyince hep eksiktir insan. Yunus Emre, “Aşk gelince cümle eksikler biter.” der.

Allah'ın muhabbeti kalbinde olunca insanın; insan, insan olur. Aşk gelince eksikler tamam olur.

...

Bediüzzaman Hazretleri aşkın kalpteki basamaklarını sıralar: meyil, muhabbet, aşk, istiğrak.

Kalp sevmeye meyletmekle başlar, o meyli muhabbete döner, o sevgisi artarsa aşk olur; ve son mertebede de Mecnun'un Leyla'nın aşkında gark olması gibi o aşkta boğulur. Artık Mecnun yoktur... Aşk, insanı sevdiğine bağlar, sevdiğinde fani eder...

Tam da bu sebeple insan neye meylettiğine dikkat etmeli... O meylettiği şey bir adım ötede sevgili, bir adım ötede de gark olduğu, silindiği, yok olduğu şey olabilir.

...

Bediüzzaman Hazretlerinden harika bir tespit daha aktaralım: “Aşk, şiddetli bir muhabbettir. Fani mahbuplara müteveccih olduğu vakit ya o aşk, kendi sahibini daimi bir azap ve elemde bırakır veyahut o mecazi mahbup, o şiddetli muhabbetin fiyatına değmediği için bâkî bir mahbubu arattırır; aşk-ı mecazî, aşk-ı hakikiye inkılab eder.” (Dokuzuncu Mektup)

Evet herkes yola çıkar; ama yoldan çıkmayanlar menzile varır. Herkes denize açılır; ama denize aldanmayanlar sahil-i selâmete ulaşır. Herkes sever ama gerçek sevgiye, aşk-ı hakikiye Allah'ı sevenler ulaşır. Kalbini yaratılmışlarda, mecazî aşklarda kaybeden, aşk-ı hakikinin sahil-i selâmetine ulaşamaz.

...

Su içmek, yemek yemek nasıl vazgeçilmez ise, insan illa ki sevecektir. Sevdiğin ne ise, seni o şekillendirecek, hayatını belirleyecek. Gerçek sevgiyi bulamayan, onun yerine mecazî sevgilerde takılıp kalacak...

Oysa biraz düşünse insan, bu kalbi ona veren Rabbi, sadece bu dünyadaki fani şeyleri ya da kendisi gibi olanları sevmesi için vermiş olabilir mi!?

Bir de şu ayet kulaklarında çınlasa: “Ey insan, pek lütufkâr olan Rabbine karşı seni aldatan ne?..” (İnfitar Suresi 6)

Peki nasıl sevmeli insan?

İşte harika yol aydınlığı cümleler: “Cenab-ı Hakk'ın mâsivasına yapılan muhabbet iki çeşit olur. Birisi, yukarıdan aşağıya nâzil olur. Diğeri, aşağıdan yukarıya çıkar. Şöyle ki: Bir insan, en evvel muhabbetini Allah'a verirse onun muhabbeti dolayısıyla Allah'ın sevdiği her şeyi sever ve mahlukata taksim ettiği muhabbeti, Allah'a olan muhabbetini tenkis değil, tezyid eder. İkinci kısım ise, en evvel esbabı sever ve bu muhabbetini Allah'ı sevmeye vesile yapar. Bu kısım muhabbet, topluluğunu muhafaza edemez, dağılır. Ve bazen de kavî bir esbaba rast gelir. Onun muhabbetini mana-yı ismiyle tamamen cezbeder, helâkete sebep olur. Şayet Allah'a vâsıl olsa da vusulü nâkıs olur.” (Bediüzzaman, Mesnevî-i Nuriye, Katre)

...

Şimdi de uzanalım saadet asrına doğru... Ve bu konumuza bir cevap da orada arayalım.

Peygamber Aleyhisselam bir gün, Hz. Ali'ye sordu:

“Yâ Ali, Allah'ı sever misin?”

“Hiç şüphesiz!”

“Beni sever misin?”

“Elbette.”

“Peki Fatıma'yı?”

“Evet.”

“Pekâlâ, ya Hasan'la Hüseyin'i?”

“Severim yâ Resulallah!”

Sorduğu sorulara aldığı bu cevaplardan sonra, Peygamber aleyhisselam, Hz. Ali'ye bu sefer de şunu sordu:

“Peki, bu kadar sevgiyi, bir tek kalbe nasıl sığdırıyorsun?”

Hz. Ali, Allah'ın Resulü'nün bu sorusuna hemen cevap veremedi. Evine gidip, hanımına—Peygamber aleyhisselam'ın biricik kızı, Fatıma Validemize—soruyu aktardı ve ondan bir cevap istedi. Hz. Fatıma ona şöyle bir cevap verdi:

“Bunun cevabı bilinmeyecek şey değildir. Allah'ı sevmen, imanından ve aklındandır. Peygamberi sevmen, gönlündendir. Beni sevmen nefsindendir. Hasan ve Hüseyin'i sevmen ise babalığının gereğidir.”

Hz. Ali, Fatıma Validemiz'den aldığı bu cevabı doğruca Peygamber aleyhisselam'a aktardı. Sorusuna verilen cevaptan memnun olan Resulullah, cevabın kimden geldiğini anlamıştı. Kızı Fatıma Validemizi kastederek şöyle buyurdu:

“Bu meyve, peygamberlik ağacından alınmışa benziyor.”

...

Allah için yaşayanlara, Allah için sevenlere ne mutlu... Onlardan olmak duasıyla... ❖

Şifa Nasıl Ortaya Çıkar?

PROF. DR. SEFA SAYGILI

Konya'da bir meczup yaşlı annesini tedavi etmeye çalışan doktorumuzu katletmiş. Sonrasında da intihar etmiş. Bu kişi belli ki şifayı hekim kardeşimizden bekliyordu. Bu yanlıştır; şifayı yaratan doktor değil Allah'tır.

Doktor Tedavi Eder, Şifa Veren Allah'tır

Hâlbuki bilinmesi gereken gerçek yıllar önce Mehmet Akif'in dediği gibidir:

"Hekim ilaçları oğlum, bütün tesellidir
İlaç yiyip iyi olmak, o bir tecellidir."

Hastalıkların ve Şifanın Ortaya Çıkması

Hastalıkların oluşma mekanizmaları tam bilinmemektedir ve birçok faktör etkilidir.

19. yüzyılda yaşamış Alman hekim Robert Koch'un bakteri teorisinin yanlış olduğuna inanan bir hekim vibrio cholera'lı (kolera mikroplu) bir bardak dolusu suyu hiç çekinmeden bir dikişte içmiş, zehirli patojenlerden hiçbir şekilde etkilenmemesi ile herkesi şaşırtmıştı.

Çünkü hastalıkların ortaya çıkması da şifa da pek çok faktöre bağlıdır yani multifaktöryeldir:

- Hastalıkların belirmesinde en başta söyleyelim, bilinçaltı bilinçten daha güçlüdür. Meselâ çocukken defalarca değersiz ve hastalıklı olduğumuzu duyarsak, bilinçaltımızda programlanan bu mesajlar hayatımızı değiştirmek için yapacağımız bütün bilinçli girişimleri etkisiz hale getirecektir. Bu şekilde bir rahatsızlığa yakalanmamız kolay olacaktır.

- Sevgiyle dolu bir dünya görmeyi seçersek, vücudumuz giderek daha sağlıklı olacaktır. Korkularla dolu, karanlık bir dünyada yaşadığımıza inanırsak sağlığımız da bu duruma uyum sağlar. (Victor Frankl'dan)

- Pek çok hastalık için, doğal süreçler takdir edilmiştir; hastalık bu süreç sonunda geçer.

- Plasebo, hastalıkların tedavisinde çok güçlü rol oynar. Bir araştırmada plaseboların insanlar üzerinde etkisinin %80 olduğu tespit edildi. Plasebolar beyindeki ödül yollarını harekete geçirebilmektedir ve opioid ve dopamin aktivitesinin seviyelerini yükseltebilmektedir. Bununla birlikte, plasebo etkisinin altında yatan faktörler hala esrarını korumaktadır.

- Hastanın tedavi beklentisi, farklı kişilik yapıları ve hasta-hekim ilişkisi gibi bazı faktörler de şifa üzerinde etkilidir.

- İlaçlar ve tedavi yöntemleri her hastada değişik şifa etkisine sahiptir. Hatta aynı hastaya başka zamanlarda bile tesiri farklı olabilmektedir.

- Aynı ilaçlar aynı hastalığa yakalanmış her kişide değişik etki ve yan etkilere yol açar.

- Alternatif terapi uzmanlarının hastalarıyla kurdukları ilişki ve iletişim, klasik doktorlara oranla çok daha başarılıdır.

- Şifanın nasıl ortaya çıktığı konusu hâlâ esrarını korumaktadır. Değişik faktörler değişik oranda etkilidir.

- Beden ve onu oluşturan kısımların temelde aptal olduklarına ve sağlığımızı koruyabilmek için dışarıdan müdahale gerektiğine dair inançlar bir yana bırakılmaktadır. Bedenimizin işleyişi aksine son derece akıllıcadır.

- Plasebo bilimi ile ilgili ne kadar çok şey öğrenirsek, klinik ortamlarda da o kadar başarılı oluruz.

- Eskiden de hastalar o zamanki tedavilerle iyileşiyordu, gelecekte de şifa bulacaktır.

Hekim Teselli Eder

Burada rahmetli hocam Ayhan Songar bir yazısında şöyle diyordu:

"Hekim nadiren şifaya kavuşturur, sık sık teskin eder, ama daima 'teselli' eder" diye boşuna söylememişler. Hekimin tedaviden önce gelen vazifesi ve sanatı 'teselli'dir. Yoksa Nidâî'nin dediği gibi:

Deme kim sağalttım (şifa verdim) ben filânı
Eğer edersem gerçektir yalanı
Veren derdi Huda, derman onundur
Ne dilerse eder, ferman onundur."

...

Gerçekten hastalığa yakalanmak gibi iyileşmek de birçok faktörün bir araya gelmesine bağlıdır. Falan ilacın veya falan tedavi yönteminin filan hastalığın iyileşmesine sebep olduğu söylenebilse de, şifa bulmak, bugün tıp âleminin sırrını tam olarak çözemediği bir muammadır.

Son söz olarak; şifayı Allah verir. Bunu bilmek, tedavi için önemli olduğu gibi, doktorlara saldırıları da cinayetleri de engeller. ❖

HAZIR CEVAPLAR

HAZIRLAYAN: PINAR ÇAĞLAR

TATİLDE OKUMAK İÇİN KİTAP

Adam tatile gitmeden önce kitapçıya uğradı ve istediği kitabı tarif etti:

"Tatilde okumak için bir kitap istiyorum. Çok uzun da, çok kalın da olmasın, ama çabuk da bitmesin. Ayrıca tatilde kafamı yormasın... İçinde bir dolu insan adı, bir sürü olay da olmasın. Eee yola çıktığıma göre kitap seyahatle ilgili olsun..."

Kitapçı adamı sonuna kadar dinledikten sonra, "Bu dediklerinize göre, size en uygun kitap bu" diyerek adama bir gezi rehberi vermiş.

●●●

AYASOFYA'YI NE YAPMAK İSTİYOR?

Osman Yüksel Serdengeçtiye Ayasofya ile ilgili yazdığı yazı sebebiyle dava açılır. Mahkeme başlar ve savcı karşısında çok büyük cürüm işleyen birisine sorar gibi hiddetle sorar:

"Ayasofya'yı cami yapmak istiyormuşsunuz..."

Serdengeçti ise onun bu sorusuna çok uygun bir soru ile karşılık verir:

"Siz Yunanistan savcısı mısınız?"

●●●

RESİM SERGİSİ

Tabloları hayranlıkla seyreden kadın, sergiyi açmış olan ressama yaklaştı. Oracığa oturdu ve ressamı övmeye başladı:

"Ah," dedi, "Hepsi birbirinden güzel. Bu enfes renkleri evime götürmeyi ne kadar isterdim!"

"Götüreceksiniz hanımefendi... Çünkü paletimin üstüne oturmuşsunuz." ❖

Allah Resulü İnsanların Hatalarını Nasıl Düzeltirdi? II

MEHMET PAKSU

Ebu Said el-Hudri (ra) şöyle anlatıyor: Peygamberimiz (asm) mescide girdi, mescidin ortasında bir adam oturmuş, parmaklarını birbirine kenetlemiş kendi kendine konuşuyordu. Efendimiz ona imada bulundu, adam anlamadı. Peygamberimiz (asm) bana döndü ve:

"Birisi namaz kılarken parmaklarını birbirine kenetlemesin. Çünkü parmakları kenetlemek şeytandandır. Zira biriniz mescidde bulunduğu sürece oradan çıkıncaya kadar namazdaymış gibidir." buyurdu. (Ahmed, III, 54)

...

Ebû Hüreyre (ra) şöyle anlatır:

Peygamber aleyhissalatü vesselamın yanında otururken bir kişi gelip:

"Yâ Rasûlallah helak oldum" dedi. Allah Resûlü (asm): "Ne oldu?" buyurdular.

"Oruçlu olduğum halde eşimle ilişkide bulundum."

"Âzâd edecek bir köle bulabilir misin?"

"Hayır."

"İki ay peş peşe oruç tutabilir misin?"

"Hayır."

"Altmış fakire yemek yedirebilir misin?"

"Hayır, yâ Rasûlallah!"

Adam, Allah Resûlü'nün yanında bir süre bekledi. Derken Efendimiz'e bir sepet hurma getirildi. Fahr-i Kâinât Efendimiz:

"Soru soran nerede?" buyurdular. O kişi:

"Benim yâ Rasûlallah!" dedi. Allah Resûlü (asm):

"Bunu al ve tasadduk et!" buyurdu.

"Benden daha fakir birine mi tasadduk edeceğim yâ Rasûlallah? Vallâhi (Medine'nin) şu iki kara taşlığı arasında benim ailemden daha fakiri yok!" dedi.

Resulullah (asm) mübârek dişleri görününceye kadar tebessüm ettiler, sonra da:

"Al götür, onu ailene yedir" buyurdular. (Buhârî, Savm, 30)

...

Üsâme bin Zeyd (ra) şöyle demiştir:

Resûlullah (asm), bizi Cüheyne kabilesinin Huraka kolu üzerine göndermişti. Sabahleyin onlar sularının başında iken üzerlerine hücum ettik. Ben ve Ensar'dan bir kişi onlardan bir adama ulaştık. Biz onun üzerine yürüyünce, adam: "Lâ ilâhe illallah (Allah'tan başka ilâh yoktur)" dedi. Bunun üzerine Ensar'dan olan arkadaşım ona hücumdan vazgeçti; ben ise mızrağımı ona sapladım ve adamı öldürdüm. Biz Medine'ye gelince bu hâdise Peygamber Efendimiz'in kulağına gitti ve bana:

"Ey Üsâme! Lâ ilâhe illallah dedikten sonra adamı öldürdün mü?" buyurdu. Ben:

"Yâ Rasulallah! O, bu sözü sadece canını kurtarmak için söyledi" dedim. Peygamber Efendimiz tekrar:

"Lâ ilâhe illallah dedikten sonra adamı öldürdün mü?" diye yine sordu ve bu sözü o kadar çok tekrarladı ki, ben, daha önce Müslüman olmamış olmayı bile temenni ettim. (Buhârî, Diyât 2, Meğâzî 45; Müslim, Îmân 158-159)

Müslim'in bir rivâyeti şöyledir:

Resûlullah aleyhissalatü vesselam şöyle buyurdu:

"Adam lâ ilâhe illallah dedi ve sen de onu öldürdün, öyle mi?" Ben: "Yâ Rasûlallah! O, bu sözü sadece silahtan korktuğu için söyledi" dedim. Peygamber Efendimiz:

"Kalbini mi yardın ki, bu sebeple söyleyip söylemediğini bilesin?" buyurdu. Bu sözü o kadar çok tekrarladı ki, ilk defa o gün Müslüman olmuş olmayı temenni ettim. (Müslim, İman, 158) ❖

Saadet Asrından

"Cennet, Cömertlerin Yurdudur"

HAZIRLAYAN:
İBRAHİM YARDIM

Halim selim, merhametli ve iyi niyetli bir sahabe olarak bilinen Hz. Osman özellikle hayâsı ile de şöhret bulmuştur. Öyle ki Hz. Peygamber (sav) meleklerin bile Hz. Osman'dan hayâ ettiğini ifade etmiştir.

Hz. Osman'ın (ra) diğer bir meziyet ve fazileti ise çok cömert oluşudur. Müslümanlar için ne zaman yardıma ihtiyaç olsa, genellikle en ciddi malî destek Hz. Osman'dan (ra) gelmiştir.

Birkaç örnek verelim: Medineli bir Yahudi'nin işlettiği meşhur Rûme Su Kuyusuna, Hz. Osman Hicretten sonra yüksek bir meblağ ile ortak olmuştu. Ardından bu suyu Müslümanların istifadesine/hizmetine ücretsiz olarak sundu.

Bundan başka, Tebük seferine hazırlıkların yapıldığı esnada, İslam ordusunun üçte birinin teçhiz masraflarını Hz. Osman üstlenmişti.

Hz. Osman (ra), gerek Rûme kuyusundan Müslümanları istifade ettirmesi, gerekse Tebük seferine sağladığı maddi katkının ardından, Hz. Peygamberimiz (sav) onun Cennet ile müjdelendiğini bildirmiştir.

Böylece Peygamber Efendimizin "Cennet cömertlerin yurdudur" hadisi şerifindeki manaya bilfiil mazhar olmuştur. ❖

Kaynak: Apak Adem, Hz. Peygamberin İzinde, sy. 242-243, DİB Yayınları, Ankara, 2015.

İnsan Genomunun İlginç Parçaları:

Atlayan Genler

NİHAL BALCI

Gezmeyi çok sevdiğim için babam bana: "Sen macera arıyorsun," derdi. N'apayım? Genlerimde var... Aslında, hepimizin genlerinde var. Evet gerçekten de, DNA'mızın bir kısmı hareketli parçalardan oluşuyor. Bu parçalar aynı kromozom içerisinde veya kromozomlar arası atlamalar yapıyorlar. Haliyle bu atlamalar DNA'daki şifreyi de değiştirmiş oluyor. Anlamayı kolaylaştırmak için biraz basite indirgeyerek, DNA'daki A-C-T-G bazları yerine aşağıdaki cümlelerin anlamlı bir kod oluşturduğunu farz edelim:

- Bu ev güzel değil. Mutfağı küçük.

Şimdi bir stres anında şifrenin tekrar gözden geçirilip, atlamalar olduğunu düşünelim:

- Bu ev güzel değil. Mutfağı küçük.
- Bu ev güzel. Mutfağı küçük değil.

Gördüğünüz gibi kelimelerin yeri değişince anlam tamamen değişmiş oldu. DNA'da bu olaylar elbette bu kadar basit değil. Sonuçları ise, o hücrenin, belki de tüm bedenin kaderini değiştirebilecek nitelikte.

Gezici DNA Nasıl Bulundu?

Bu atlamalar, pek çok kişinin adını bile duymadığı, 40 yıldan fazla mısır üzerine çalışan bir hanım tarafından keşfedildi.

1902 yılında Connecticut'ta doğan Barbara McClintock, 1927 yılında botanik alanında doktorasını tamamladığında, mezun olduğu Cornell Üniversitesi'nde hanımların genetik alanında çalışmalarına izin verilmiyordu ve bir kadın için Amerika'da araştırma yapmak çok kolay değildi. Buna rağmen mısır bitkisinin genetik özellikleri ile ilgili çalışmalarına devam eden McClintock, Amerika ve Almanya'da farklı üniversite ve laboratuvarlarda görev aldı. Watson ve Crick, DNA'nın yapısını açıklamadan 20 yıl önce Barbara McClintock kromozom yapı ve fonksiyonları ile ilgili genetik çalışmalar yapıyordu! Özel mikroskopla görüntüleme teknikleri ile, ilk kez genlerin kromozomlar üzerinde olduğunu, mayoz bölünme sırasında kromozomlar arasında parça değişimi olduğunu ve daha sonra ise gezici DNA'yı buldu. Epigenetik ile ilgili fikirleri ilk kez o ortaya attı. Araştırmaları onun için bir sevda idi. İşine devam edebilmek için sabahın gelmesine zor sabrederdi.

Bir noktaya gelip araştırma sonuçlarını bilim camiasına sunduğunda buz gibi bir sessizlik ile karşılaştı ve ardından çok eleştiri aldı. Buldukları kabul görmedi, hatta çoğu zaman dalga geçildi. Bunun üzerine yayın yapmayı bıraktı ve sadece araştırmalarına yoğunlaştı. Fakat zaman geçtikçe teknoloji gelişip, bilim adamları onun vardığı sonuçları gözlemlemeye başlayınca, genetik alanında zamanının ne kadar ötesinde olduğu anlaşılarak çeşitli ödüller verildi. En son 1983 yılında, hareketli DNA ile ilgili çalışmaları için, 81 yaşında iken, tıp alanında, tek başına Nobel ödülüne layık görüldü.(Resim 1)

Resim 1

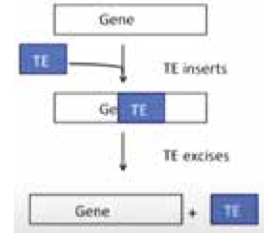
Resim 2

Bütün Bilimsel Araştırmalar Bir Soru ile Başlar

İşte Barbara McClintock da basit sandığı bir soru ile başlamış, sonuçta hiç tahmin etmediği bir karmaşık olaylar zinciri ile karşılaşmıştı. Kızılderili mısırı olarak bilinen renkli bir tür mısırda neden bazı taneler mor, bazıları sarı, bazıları ise benekli idi? (Resim 2)

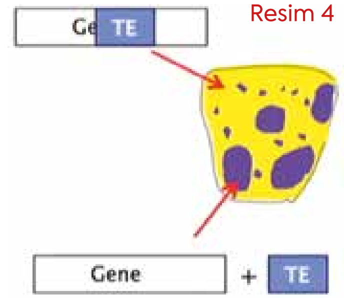
Genetik çalışmaları için mısır oldukça uygun ve kolay bulunan bir nimet. Allah tarafından inci gibi dizilmiş tanelerin hepsi aslında ayrı ayrı döllenmiş birer embriyo. Yani bir koçanı elinize aldığınızda aslında bu kocaman bir aile gibi tüm çeşitliliği ile kendini gösteriyor.

McClintock bu farklılıkların bir çeşit mutasyon kaynaklı olduğunu keşfeder. Fakat bu mutasyonlar DNA'da baz değişimi veya bazı bazların silinmesi tarzında değildir ve geri dönüşü de sağlanabilir. Kromozomlar içerisinde atlayarak veya kendini kopyalayarak yer değiştiren bazı unsurlar vardır. McClintock'un kontrol edici unsurlar dediği bu parçalar daha sonra 'transpozonlar' veya 'atlayan genler' olarak adlandırılacaktır. Transpozon, normal işlev gören bir geni ortadan bölerse, o gen işlevini kaybeder. (Resim 3)

Resim 3

Mısır hücrelerinde mor rengi veren gen normal çalışıyorsa hücre mor olur. Eğer gen, bir atlayan gen ile mutasyona uğrarsa mor renk ortaya çıkmaz. Benekli taneler ise mutasyonun bazı hücrelerde olduğunu, bazılarında ise iptal olup, şekilde görüldüğü gibi genin tekrar eski haline döndüğünü göstermektedir. (Resim 4)

Resim 4

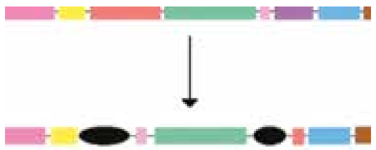
İlk kez mısırda bulunmuş olsa da atlayan genler her tür canlıda ve insanda da bulunuyor. (Resim 5-6-7)

Resim 5: https:/ epress.com/w3jbio/ vol2/kornaga/ kornaga.html

Resim 6: Çiçeklerdeki farklı renkler atlayan genler sayesinde ortaya çıkmakta.

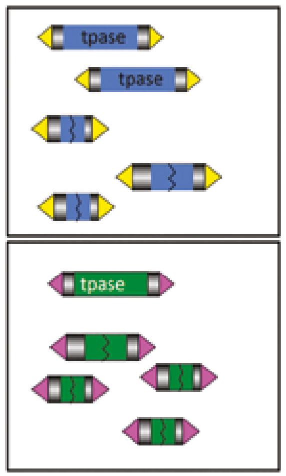

Resim 7

McClintock'tan önce genlerin, üstte görüldüğü gibi kromozomlar üzerinde boncuklar gibi birbiri ardı ardına dizilmiş sabit birimler oldukları düşünülüyordu. McClintock bu görüşün eksik olduğunu ve genetik şifrede hareket edip yerini değiştirebilen, kendini kopyalayıp artıran özelliklere sahip, resimde siyah kısımlarla gösterilen bazı başka parçaların da olduğunu gösterdi. Bunlar dışarıdan gelen virüs gibi başka varlıklar da değildi. Hücrenin kendi parçası idi.

Bazı trans pozonlar otonom. Yani bir yerden bir yere atlamak için gereken enzim ve özel DNA dizilimleri kendi içinde mevcut. Bazıları ise atlayabilmek için bu özelliklerden bir kısmını diğer transpozonlardan ödünç alıyorlar. Bundan başka farklı transpozon aileleri ve çeşitleri de var. (Resim 8-9)

Resim 8: Otonom olan ve olmayan bireyleri ile 2 farklı transpozon ailesi

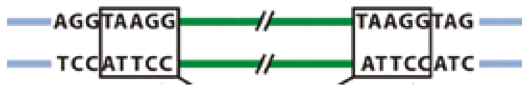

Resim 9

Şekilde basit çizimiyle bir transpozon görülüyor. Sarı olan kısımlarda birbirinin ayna tersi olan DNA parçalarının ortasında, atlamayı sağlayan transposaz enzimini kodlayan gen var. En uçtaki yeşil oklar ise hedef alınan yerle ilgili. Yeşil kısımlarda tamamen aynı dizilimde aynı bazlar yer alıyor. (Resim 10)

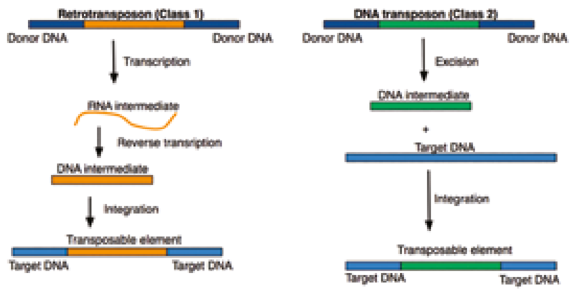

Resim 10: DNA üzerinde bir transpozon. **Yeşil kutu:** Hedef bölgedeki dizilim. **Mavi kutu:** Transpozonda baş ve sondaki ayna tersi dizilim.

Resim 11: Yeşil çizgiler transpozonu, yanındaki kutucuklar ise, atladığı hedef bölgedeki baz dizilimlerini gösteriyor.

Transpozonlar iki ana gruba ayrılıyor: 1. sınıf transpozonlar RNA üzerinden kopyalanarak istenilen yere taşınılıyor. Tekrar DNA'ya çevrildikten sonra DNA'da araya giriyor. 2. sınıf transpozonlar ise bir kes-yapıştır mekanizması ile çalışıyorlar.

Resim 12: https://www.differencebetween.com/what-is-the-difference-between-class-i-and-class-ii-transposable-elements/

Her iki sınıf transpozon da kromozomlarda atlama ve çoğalma mekanizmaları için çeşitli enzimlere ihtiyaç duyuyorlar.

Transpozonlar Hastalıklara Sebep Olabilirler mi?

Transpozonlar farklı aşamalarda gen işleyişini etkileyerek MS, otizm, hemofili, kanser gibi hastalıklara ve vücutta iltihabın artmasına neden olabiliyorlar. Yaşlanma, alkol kullanımı ve aşırı stres durumları da gen işleyişlerinin epigenetik olarak değişmesini, bazı susturulması gereken transpozonların aktif hale gelmesini sağlıyorlar. Bu durumlarda susturma mekanizmaları artık iyi çalışmamaya başlıyor.(1-6)

Transpozonların genetik şifredeki yüzdesi ve hareketlilikleri ile, neden oldukları hastalıkları karşılaştırdığımızda ise, bu hastalıkların toplumda beklenenden çok daha az olduğu görülüyor. Çünkü atlayan genler tek başına değil, kontrol mekanizmaları ile beraber yaratılıyorlar. Hücrede bu mümkün zararları engellemek için protein sentezinin farklı aşamalarında değişik yöntemler ve epigenetik mekanizmalar var.

Transpozonlar ile İlgili Hiçbir Şey Rastlantısal Değil

Şu anda dünyadaki tüm insanların, erkek olarak Genetik Adem ve kadın olarak Mitokondriyel Havva olarak adlandırılan iki kişiden ve hepimizin soyunun Afrika'dan geldiği, bilimsel olarak kabul edilen bir gerçek. Fakat buna rağmen insanlar arasında dış görünüş olarak çeşitlilik çok fazla. Transpozonlar bu noktada önemli görevler yapıyorlar. Genomun içerisinde atlatılarak yer değiştirildiklerinde, bir deste kâğıdın karıştırılıp farklı kombinasyonlar yapıldığı gibi, yeni genler üretiliyor.(7) Bu sayede ilk olarak Afrika'dan çıkıp, dünyanın çok farklı yerlerine göç eden insanoğlunun, bu farklı çevre şartlarına da dayanıklı olmalarında rol oynuyorlar.

Örneğin, vücuda bir virüs girdiğinde hücreler buna tepki olarak interferon denen bazı proteinler salgılarlar. Doğuştan gelen bağışıklık sisteminin bir parçası olan bu tepkinin altında yatan genler, ilk olarak transpozonlar ile yaratılmışlar.(8)

Çeşitlilik sadece toplumda değil... Tek hücre ile dünya hayatına başlayıp, insan-ı kâmil olma yolunda ilerleyen âdemoğlu için de bu geçerli. Tek bir hücre olan zigot bölünerek, sinir hücresinden kırmızı kan hücresine kadar, birbirinden oldukça farklı sonuçlar ortaya çıkıyor. Büyüme ve gelişme sırasında hücre artışı mitoz bölünme ile olur. Mitoz bölünme ise çeşitlilik sağlamaz, aynı genler aynı şekilde yavru hücrelere geçer. Fakat her hücremizin gen yapısı tamamen aynıdır diyemeyiz. Bu farklılıkların önemli bir kısmı transpozonların her dokuda farklı atlamalar yapmaları ve her hücrede ona has epigenetik düzenlemelere gidilmesidir. Böylece insan tek bir birey iken, kendi içinde aslında bir âlemdir.

Mesela, dört farklı renkten, 3 milyar blokla yapılmış güzel bir oyuncak kale gördünüz. Birkaç saat sonra bu kalenin yıkılıp yerle bir olduğunu görseniz belki bunu rüzgâr, yağmur, deprem gibi bir kör kuvvete bağlayabilirsiniz. Peki ya geri geldiğinizde aynı bloklarla daha da iyi ve gelişmiş bir kale modeli görseniz? İllaki bunu bir akıl ve şuur sahibi yapmıştır dersiniz. İşte transpozonların atlamaları ile aynı parçalardan daha farklı model, işleyişi farklı bir genetik şifre ortaya çıkıyor. Bir kök hücre bir yerde göz hücresine, başka bir yerde kemik hücresine dönüşüyor. Bunların hiçbiri ise rastlantısal değil. (Resim 13 altta)

İNSAN HÜCRELERİ

Hem tüm insanlık içerisinde hem de insanın kendi içinde çeşitliliği sağlamaya neden olan transpozonlar ile beyin de daha esnek bir hale gelerek yeni ortam ve durumlara daha kolay uyum sağlayabiliyor. Bununla beraber farklı insanlar, farklı hastalıklara ve psikolojik rahatsızlıklara yatkın oluyor.(9)

Transpozonlar İçin Neler Söylenmedi ki?

Önceden parazit, bencil, gereksiz, fazlalık ve fırsatçı olup, akılsız bir şekilde sadece kendi sayılarını çoğaltmaya ve hayatta kalmaya çalışan birimlerdi(!) Yeni araştırmalar sayesinde genlerimizin, sağlığımızın, hatta varlığımızın çok önemli parçaları oldukları ve bir plan ve düzenle iş gördükleri her geçen gün daha iyi anlaşılıyor.

İnsanda transpozonlar tüm DNA'nın 3'te ikisini oluşturuyor.(10) Bu çapta hareketli olabilen bir kod ise bozulma açısından çok riskli. İnsanlar ise ilk dünyaya geldiklerinden beri çoğal-

maya devam ediyorlar. Binlerce yıldır her uzvu yerinde, sağlıklı bebekler doğmaya devam ediyor. Pek çoğu da sağlıkla büyüyor. Eğer genlerinin yarıdan fazlası bencil, parazit, ve kafasına göre rastgele istediği yere atlıyor olsa idi, tek bir harfi değiştiğinde ciddi hastalıklara neden olan DNA ile bunca nesil insan yetişebilir miydi? Bu kadar fonksiyonel olup, hassas, ince ayarı yapılmadan kim hayatta kalabilir, insan nesli ne kadar devam edebilirdi? Her işte ve özellikle DNA gibi hassas bir şifrede tahrip edebilmenin ne kadar kolay olduğu düşünülürse, gören gözlerin görmez, işleyen böbreklerin işlemez, düşünen beyinlerin düşünemez hale gelmesi an meselesi idi. Eğer binlerce yıldır insanlar yaşıyor, gözleri sırtında, kulakları göğsünde, başı aşağıda, ayakları yukarıda hilkat garibeleri her geçen gün sıradan dediğimiz insanların sayısını geçmiyorsa her şeyin, her şeyi bilen biri tarafından idare ve kontrolünü bize gösteriyor. Ara sıra olan bazı hastalık ve bozukluklar ise, saymakla bitiremeyeceğimiz negatif sonuçların yanında yüzdelik olarak çok az olmakla kalmayıp pek çok hikmeti de beraberinde getiriyor.

Emir-Komuta Zinciri

350 kadar protein üzerine yapılan bir araştırma, bu proteinlerin transpozonlarla nasıl karmaşık bir ağ gibi, fakat son derece düzen içerisinde iş gördüğünü gösteren bir çalışma.(11)

Makalenin yazarlarının çok yönlü ve becerikli dedikleri bu sistemde proteinler transpozonlara çok hassas bir ince ayar yapıyor. Böyle bir kontrol sistemi ile transpozonlar da genlerin işleyişini doğrudan etkiliyor, insanın tüm hayat seyrinde, bütün doku ve organlarında etkili oluyorlar.

Her protein belli bir grup transpozondan sorumlu, fakat bazen bir transpozon birden fazla protein ile çalışıyor. Bu kadar sayıda akılsız ve kör madde nasıl oluyor da karanlık ve küçücük bir yerde hem birbirlerine söz geçiriyor hem de aynı anda emir dinliyorlar? Kimi dinleyip kime ne diyeceklerini nereden biliyorlar, birbirlerini nasıl tanıyorlar? Bu kadar çok yönlü ve karmaşık bir sistem kendi kendine oluşmuş olabilir mi?

Makalenin ortaya çıkardığı gerçekler bununla da kalmıyor. KZF proteinleri denilen bu proteinler ve transpozonlar ile yapılmış, bahsedilen kontrol ağı her türde farklı. Türe özel bu epigenetik düzenleme sistemi insanı aslında genetik boyutta da dünya üzerinde tek ve biricik yapan, üzerinde Ehadiyet tecellilerini gösteren bir özellik.

Şöyle bir düşünelim, bu protein ve transpozonların oluşması için her birinde ayrı ayrı, fakat aynı zamanda birbirine bağımlı ve uyumlu, rastgele mutasyonlarla, bir yaratanları olmadan, kendileri evrimleşerek bu muhteşem ağı, üstelik de her türe has bir motif ile, oluşturabilirler mi? Ne kadar milyon yıl gerekirse gereksin, bu imkânsız bir şey.

Haydi Hayalimize Binelim ve Sizinle Birer Transpozon Olalım

Hücre zaten ne kadar küçük biliyorsunuz, fakat biz öyle küçülmeliyiz ki hücre bize bir şehir gibi olmalı. Bulunduğumuz yerin hakkını vermeliyiz. Genlerin bir parçasıyız. Vazifemizi iyi ve doğru yapmalıyız. Moleküler biyolojide uzman bir gen mühendisi olmalıyız. Eğer şaşırıp yanlış bir protein üretilmesine sebep olursak hücre hasta olur, hatta ölebilir. Biraz da gezelim, başka gen arkadaşlarımızın yanına gidelim. Bu gezinti için enzim denilen çok vasıtalara ihtiyaç var. Öncelikle onlarla iyi iletişim kurmalı ve işimizi yapmak için sözümüzü dinletmeli ve biz de onları dinlemeliyiz. Nereye gitsek acaba? Kendimiz küçüldük ama tüm hücreyi, bu hücrenin içinde bulunduğu dokuyu, organı, hatta tüm bedeni görecek gözlerimiz olmalı. Yoksa yanlış bir yere atlayıverirsek, tüm bedeni bile tehlikeye sokabiliriz.

İyi okuma bilmeliyiz ki, bu karanlık hücrede DNA'daki kardeş baz çiftlerini harfi harfine doğru okuyalım ve gideceğimiz adresi bulalım. Sadece okuma bilmemiz yetmez, anatomi, fizyoloji, ve hatta o bireyin içinde bulunduğu şartları da öğrenmek için ekoloji bilmeliyiz. Sıcaklık, enzimler, kimyasal reaksiyonlar gibi detaylar da var. Biraz fizik ve kimya da öğrenmemiz gerek.

Normal, sağlıklı çalışan bir genin tam ortasına giriş yaparsak o gen artık çalışmaz olur. Örneğin bir kan hastalığı olan hemofili bazı transpozonların, bir gen arasına girmesi ile meydana geliyor.(12) Kansere neden olduğu için çalışmaması gereken bir genin düzenleyici kısmını alt üst edersek, o gen çalışarak hastalığa neden olur.

Hem bir güvenlik sistemi var. Öyle herkesin istediği yere gitmesine izin vermiyorlar. Kuralları da bilmeli ona göre hareket etmeliyiz.

Nasıl? Sizce bir transpozon olmak kolay mı? Kaç üniversite bitirmek gerekiyor iyi bir transpozon olmak için?

Uyuyan Güzel

Bencil ve parazit denilen transpozonların, eğer insanoğlu araştırır ve çalışırsa başka faydaları da var. Şu an için yaygın kullanılan bir tedavisi olmayan, doğuştan gelen genetik hastalıkların tedavisi için transpozonlar üzerinde çalışmalar yapılıyor. Uyuyan Güzel adında bir transpozon ile belli bir gen, bir hücrede istenilen bölgeye ulaştırılmaya, bu sayede hastalık yapan genlerin değiştirilerek tedavisine çalışılıyor.(13)

Atlayan genler bu ve buna benzer, belki şu anda hiç aklımıza bile gelmeyen pek çok görevleri ve potansiyel kullanımları ile zaman geçtikçe bizi daha çok şaşırtacağa benziyorlar. ❖

Karınca Gibi...

DR. NAZLI ÖZBURUN

Dikkatle bakarsanız görebilirsiniz ancak...

Kendisi 1800 metre yükseklikteki bir şehrin 1800 metre, yüksekliğindeki kalesinde rızkının peşinde...

Ben de onun...

Büyük bir telaşla ve tek başına kendisinin iki katı büyüklüğündeki rızkını taşıyor...

Herkese ve her şeye, ihtiyacının, her yerde ve her şekilde verildiğinin şahitliğini ederek...

Hayatın ve hayatın içindeki her şeyin hepimize verilmesi gibi...

Nankör olmayalım yeter. Hırsa kapılıp hepsinin bizim olmasını istemeyelim yeter...

Bak bu küçük karınca, Van kalesinin üstünden kendi rızkını kendi evine taşırken şimdi de senin tefekkür rızkın oldu...

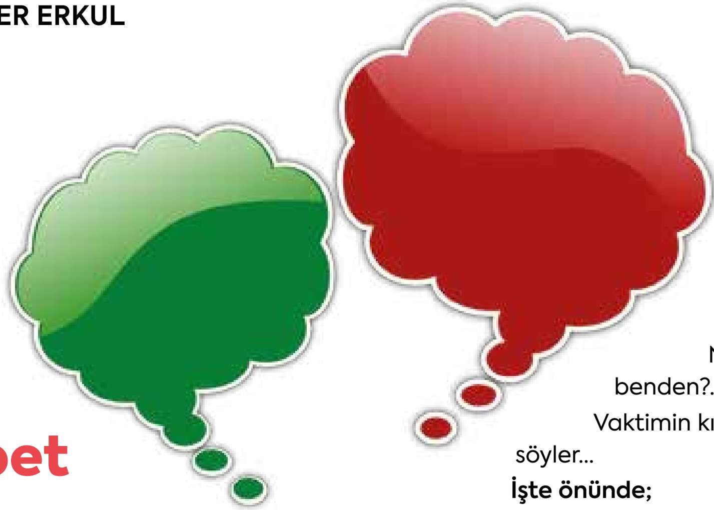
Umut etmenin, şahit olmanın, rızka dair üzüntünün değil, gayretin ve kanaatin önemini hatırlattı...

Üzüldüğünde ve umutsuzluğa düştüğünde rızkın konusunda, ki bu sadece yemek içmek değil, tüm ihtiyacın olan rızıklar... Mesela sağlık, mesela arkadaş, mesela başarı, mesela iş, mesela eş, mesela yalnızlık konusunda endişe ettiğinde o karıncayı hatırla...

Ona rızkını veren seni unutmaz...

Yeterki sen de bu karınca kadar gayretli ol, onun gibi iste ve onun gibi taşı... ❖

MUAMMER ERKUL

Sohbet

Mutluyum... Bana bir saat verdin.

Ben de mutluyum; senden bir saat aldım.

Ödeştik!..

❤

Kâğıttan uçaklar gibi neden uçup durmakta gönlüm?

Gürültüsünü duyduğum bütün uçakları neden yakalamak, yere yaymak ve "üzerindeki yazıları okumak" isterim?..

Ve neden bulutları koklamak gelir içimden?

Ve neden, **"neden"** derim?

❤

Sohbetlere koşmak gelir içimden. Ufku dörtnala döven atların kuyruğu gibi süzülür içim... Savrulur başım başına doğru; sana bir saat vermek...

Senden bir saat almak için.

❤

Bir bütün ekmek gibi koyduk zamanı ortaya.

Yarısı senindi, yarısı benim...

Bölüştük.

❤

Bir pastayı keser gibi, ömründen bir bölüm ayırdın; "al" dedin.

Bu... inanılmaz!..

Bu...

...sevgi.

Bana
"senin"
olanı verdin!
Nedir
bende **"en
değerli"** olan?
Ne isterdin
benden?..
Vaktimin kıymetini saatler
söyler...
İşte önünde;
"Al..."

❤

Sohbet noktaları; **"bizim rengimizdeki" şamandıralar** gibi...

Ve istasyonlar gibi; yorgun yolların dinlendiği... Susuz yolcuların serinlediği.

Sohbet yerleri; salkımsöğüt gölgeleri...

Hudut çizen bir suyun başında... Şırıltılı bir türkü dinleyerek... Ve akarak engine doğru, yürekten yüreğe...

Öfkelerin artık yavru kediler gibi mırıldandığı...

Ve sükûnet;

Göz kapaklarının yelini yüzümde duyarcasına!

❤

Mutluyum... Bana bir saat verdin.

Ben de mutluyum; senden bir saat aldım.

Ödeştik!..

Bir bütün ekmek gibi koyduk zamanı ortaya.

Yarısı senindi, yarısı benim...

Bölüştük.

Aramızdan hudut suyu geçse de,

Yürekler başka lisan bilmez;

Konuştuk.

Şükür;

Görüştük.

Üzümler

Üzümlerin hepsi üzüm, ama hepsi de başka başka üzümler...

Boy boy, şekil şekil, renk renk ve lezzet lezzet üzümler...

Üzümleri seviyorum.

❤

Seyretmek güzel üzümleri. Mükemmel bir istif... Muntazam bir dizayn ve tam mânâsıyla bir olağanüstülük...

Üzümler... **Üzümler bir yaratılış hârikası.**

❤

Ezik, çürük, bozuk üzümler; **orta malı!** Her böceğin ve sineğin yemeği. Bir süre sonra ortada kendileri bile kalmıyor zaten!..

Salkımdan düşüyorlar, kopartılıyor, atılıyorlar.

Ama üzümler güzel yine de; çürüğü-çarığı, akanı-kokanı olsa bile.

Üzümler sevilmeye değer.

❤

Akıllı arılar üzerinde dolaşmıyor üzümlerin, diğer böcekler gibi.

Biliyorlar; üzümler güzel elbette... Ama **onların içi daha güzel.** Ve bir camın ardından bakar gibi bakmak yetmiyor onlara. **Çözüm arıyorlar... Karşılıklı muhtaç olmaların sağladığı dengenin farkındalar.**

Akıllı arılar üzüm arıyorlar. Ve çözüm arıyorlar.

Çözümlerse; kafaların içinde!..

❤

Can, "cam"ın ardındaki "canan"a doğru süzüm süzüm süzülürken;

Nasıl olur da bunun "balı" bana doğru süzülür, diyor...

Nasıl olur bu?..

❤

Üzümlerin hepsi üzüm ama hepsi de başka başka üzümler...

Boy boy, şekil şekil, renk ve lezzet lezzet üzümler...

Üzümleri seviyorum.

Üzümleri seviyor arılar da, sinekler de, böcekler de... Ve çoğu bekliyor, başına üşüşebilmek için bir üzümün ezilmesini, yarılmasını veya içini dışına vermesini!..

Ama "akıllı" arılar düşünüyor;

Ne yapabilirim?..

❤

Ona ihtiyacım var ve o da bana muhtaç...

Ama her üzüm cam gibi bir kabukla kendini koruyor. Korumaya da devam edecek ömrünün sonuna kadar; **zararlıların zararından kurtulmak için...**

Akıllı arılar; üzümlerin kendi "varlığını" sardığı incecik kabuğun üstünde dolaşırken **en ince noktayı** arıyorlar. Biliyorlar ki en zayıf noktada olabilirlerse, en uygun vakitte, hafif bir tazyikle **içini sunacak** ona üzümler. Tadını verecek ona. "Sırrını" paylaşacak onunla...

Kendisini yaralamayacağını, açtığı kapıyı **açık** bırakmayacağını bildikleri için...

❤

Üzümleri seviyorum.

Akıllı arıları da seviyorum!.. ❖

Pusudaki Düşmanlar III

Acelecilik Yavaşlatır!

ADNAN ŞİMŞEK

Prof. Dr. Gültekin Yıldız hocamız "işletme yönetimi" ile ilgili bir hatırasını paylaşmıştı. Bir holdingin yönetim danışmanlığı yaptığı döneme ait ibret verici bir hatıraydı bu.

...

Cuma namazı çıkışında yönetim kurulu başkanı ile birlikte yürürken, başkanın tanıdığı birisi selam verip bir konuyu görüşmek istediğini söylemiş.

Başkan, "Buyur," deyince adam hemen konuya girmiş.

"Efendim, bir ayakkabı fabrikası var. Kârlı bir işletme. Fakat şu anda finans sıkıntısı çekiyor ve satmak istiyorlar. Cazip bir yatırım olduğu kanaatindeyim. Alalım mı?"

Başkan biraz düşünmüş ve "Alın," demiş.

Gültekin Bey, önce şaşırmış ve yadırgamış.

Ardından birkaç kişi daha cazip gördükleri birkaç yatırım önerisi getirmiş. Yolda ilerlerken başkan ayaküstü kararlar verince, Gültekin Bey dayanamayıp başkana bu yaklaşımın uygun olmadığını usulünce belirtmiş. Böyle önemli kararların alelacele verilmesinin mahzurlar doğuracağını anlatmış.

Başkan kendinden emin bir eda ile:

"Hocam, doktora tezi hazırlamıyoruz biz. Bu işler kitaplarda yazıldığı gibi yürümez. İş hayatında çoğu kararları acele vermek gerekir" demiş.

...

Bazı sorunları görebilmek için fotoğrafa bakmak yetersiz kalır. Röntgen filmi gerektirir. Bilgi ve tecrübenin şuası ile çektiği filmde sorunun derinlerde olduğuna dair, sağır kulaklara toslayan teşhisini, hocamız şöyle özetlemişti:

Bir başkanın, yönetim kurulu üyelerini, kendine sadık gördüğü, düşük profilli, hacıyatmaz karakterli insanlardan seçmesi işletmeye güç kaybettirir. Bir işletmede sadakat; ilkelere, işletmenin vizyon ve değerlerine bağlılık şeklinde olmalıdır... Başkanın kararlarını gözü kapalı onaylamak, işletmeye ve başkana yapılacak en büyük kötülüktür.

Övgü açlığı içindeki bazı kifayetsiz insanlar "Çok haklısınız, isabet buyurdunuz" ifadelerinden hoşlanır, egosunu tatmin eder. Eleştiriye hiç ama hiç tahammülleri yoktur. Özsaygıdan mahrum aşırı bir özgüvenle acele karar verirler.

Bu zaafları barındıran yönetim anlayışına sahip, mali yapısı çok güçlü olan sözkonusu işletme, daha sonraları çok sıkıntılı bir dönem yaşamış ve süreç batışla noktalanmıştı.

Başka bir şirketin yönetim kurulu toplantısı

Toplantının gündem maddeleri içinde bir yatırım kararının görüşülmesi ve oylaması yer alıyordu.

Toplantı öncesi, yönetim kurulu üyelerine yatırım hakkında bilgilendirme yapılmış, fizibilite raporları ve lüzumlu bilgiler paylaşılmıştı. Sorular cevaplanmış, gerekli müzakereler tamamlanmıştı.

Toplantıda yatırım kararına sıra gelir ve oylama yapılır. Yönetim kurulu ittifakla kabul oyu verir. Yönetim kurulu başkanı biraz düşündükten sonra şunları söyler:

"Arkadaşlar, sizlerle aynı kanaatteyim, ancak konu çok hızlı gelişti, acele karar verip bazı hususları gözden kaçırmış olabiliriz diye endişe ediyorum. Fırsatlar ve güçlü yanlara yoğunlaşıp, tehditler ve zayıf yanları ıskalamış olmayalım. Satrançta bir kural var: 'O kadar aşikâr ki, kaygı duyuyorum' Biraz daha inceleyip, bir haftalık hazmetme süreci geçtikten sonra nihai kararı verelim."

Bu iki olayı birlikte değerleyip verdiği dersler üzerinde dikkatle düşünmenin; kendimiz, etki alnımız ve işletmelerde alınan kararların kalitesinde faydalı olacağı kanaatindeyim.

...

Unutmayalım!.. Bir insan ümit dolu ve mütevazi olabilir. Ancak atalet zindanına atmaya çalışan üçüncü düşman, yani "acelecilik" daima pusudadır.

Kararlardaki acelecilik hem kendimize ve hem de sorululuk taşıdığımız insanlara büyük zararlar verir. "Acele giden, ecele gider" sözü boşuna denmemiş. Önceden iyice düşünmeden aceleyle harekete geçen, sonrasında kara kara düşünmek zorunda kalır.

...

Kadim kültürde yer alan değerli öğütler vardır:

• Acele yürüyen yolda kalır. Aceleyle hareket edenin, eli ayağı birbirine dolaşır, zarara varır.

• Aceleyle iş yapan şaşar, temkin ve tedbirle giden dağları aşar.

• Terazi var, tartı var, her işin bir vakti var. Her şeyin bir zamanı, bir ölçüsü var.

• Demir tavında dövülür. Uygun olsa da, zamanında yapılan iş övülür.

Bu anlayışı sindirmiş tecrübeli ve başarılı insanlar önemli kararlarda asla aceleci davranmaz. Ehliyle ve o konuda tecrübeli kimselere danışır, müzakere eder. Sıcağı sıcağına değil, makul bir süre içinde etraflıca düşündükten sonra vicdanının onayladığı kararı verir.

Ancak ya mizaçtan, ya alışkanlıktan, ya güç sarhoşluğundan ya da şu veya bu sebepten, acele ile karar verip davranmak ömür törpüsü olur. Kendini de karardan etkilenecek olanları da yıpratır. Tökezlemeler yaşanır. Aceleyle verilen kararlar çoğu zaman, zarar ve pişmanlıklar getirir. Kaos ve atalete sürükler.

Çare; heyecanla hırsla değil, akılla, temkinle, teenni ile sakince düşünerek davranmaktır. Akıllı insan, akıllardan istifade edendir. Karar safhasında ortak akıldan faydalanmak ve acele etmemek, karar alınca da hiç zaman kaybetmemek gerekir.

...

Günümüz dünyası, ortak akıldan faydalanmakla yetinmiyor, "toplam akıl"dan faydalanmanın yollarını buluyor. Dünya çapında önemli başarılara imza atıyor. Mümin Sekman, Türk Usulü Başarı kitabında şöyle diyor:

"Avrupalılar önce düşünür, sonra yapar, bu nedenle sürekli ilerlerler. Afrikalılar önce yapar, sonra düşünür. Bu nedenle sürekli gerilerler. Türkler ise yaparken düşünürler. Bu nedenle ne ilerler, ne de gerilerler. Sürekli oldukları yerde dönerler."

Heyecanla, plan yapmadan işe girişmek, acelecilik, bir mizaç özelliğidir. Plansız teşebbüs, kaynak sıkıntısı çekip atalete düşmeye sebep olur.

Neyin, nerede, ne zaman, nasıl, kim tarafından, hangi sırayla yapılacağına karar vermeden, "kervan yolda düzülür" anlayışıyla çıkılan yolda enerji ve kaynaklar israf edilir. İsraf haramdır ve "Allah israf edenleri sevmez."

Ağaca takılıp ormanı görememek, sorunların arasında boğulup hedefe gidememek bu yüzdendir.

"Sürtüşme kuvveti"ne mağlup olup yol alamamak ve ortaya çıkan hatalar, aceleci yaklaşımların neticesidir.

...

Acelecilik, 'İtfaiyeci sendromu'na zemin hazırlar

Herkes yangın söndürme peşinde koşar veya koşuyormuş gibi yapar. Yangın çıkmasını önleyecek tedbirler üzerinde yeterince durulmaz.

Sorumluların sistem üzerine kafa yormadığı, herkesin pürtelaş çalıştığı işletmelerde 'İtfaiyeci sendromu' yaşanır. Enerji, zaman ve para kaynakları acil işlere tahsis edilip, önemli olan fakat acil olmayan işler göz ardı edilir. Hesapta olmayan tehlikeler ummadığımız anda karşımızda belirir.

Bu sorunlara düşmekten kurtulmanın yolu; merdivenleri adım adım çıkmak, karar verirken acele etmeden ve karar sonrası zaman kaybetmeden davranmaktır. Planlama, koordinasyon, kumanda ve kontrol sürecinde teenni ve ihtiyatla sistem kurma ve iyileştirme gayretini göstermek gerekir.

"Acele etmek şeytandan, zaman kaybetmemek Rahman'dandır."

Bu kural şahsi hayatımızda olduğu kadar mikro ve makro işletmelerin yönetiminde de geçerlidir. Genellikle daha hızlı, daha yavaştır.

Bir sorundan acelecilikle kolay çıkış, normal olarak o soruna tekrar geri götürür. Pratik çözümler seraptan ibarettir. Kolay çözümler sadece semptomları iyileştirir, ama altta yatan problem hiç değişmeden kalır ve gittikçe kötüleşir. Pansuman çözümler, temel hastalığın ihmaline yol açar.

Acelecilik yavaşlatır

Acelecilik, karar öncesi gerekli olan veri kalitesini olumsuz etkiler. Karar kalitesini düşürür.

"Kaliteli veri olmadan yapılan kontrol, analiz edilmeyen veri, sonucunda bir karar üretilmeyen analiz, ardından aktivite üretilmeyen karar hiçbir işe yaramaz." ❖

Kafatasından Yüz Tasarlamak

DOÇ. DR. RASİM SOYLU

Binlerce yıl önce yaşamış insanların, hatta hayvanların kafataslarını bir heykel kaidesi gibi kullanıp yeniden biçimlendirmek bu günlerde moda oldu. Sık sık haberlerde tarih öncesinde yaşamış bir insanın veya buzul devri adamının kafatası yeniden canlandırıldı gibi haberlere rastlıyoruz. Hatta ülkemizde de bazı müzelerde yer alan antik dönem kafataslarının hatta mumyaların yeniden canlandırılması için bazı projeler yürütülüyor.

Önceleri doktor, anatomi uzmanı, ressam, heykeltıraş gibi farklı bilim ve sanat insanlarının uğraştığı yüz rekonstrüksiyonu adı verilen bu alana şimdi de yapay zekâ ve üç boyutlu modelleme sistemleri de dahil oldu. Dünyadaki pek çok ünlü arkeolojik veya antik kafatası canlandırılarak müzelerde yerini aldı.

Örneğin Burdur'daki Sagalassos Antik Kenti'nde bulunan iki kafatasına dayanarak, burada yaşamış iki insanın yüzü yeniden canlandırıldı. Avrupa'da Tunç Çağında Bohemya'nın en zengin sakinleri arasında yer alan küçük, koyu saçlı bir kadının yüzünü yeniden oluşturuldu haberi de artık sıradan.

Bu tasarlanan yüzler biraz hayalî gibi dursa da insanın kafatası anatomisinin incelenmesinden yola çıkılarak gerçek yüzüne ulaşılması çok da imkânsız değil. Üç boyutlu tasarım programları ve yapay zeka uygulamaları da neredeyse iskeletten yola çıkarak o canlıyı yeniden tasarlayacak kadar gelişti.

İnsanların parmak izleri gibi yüzleri

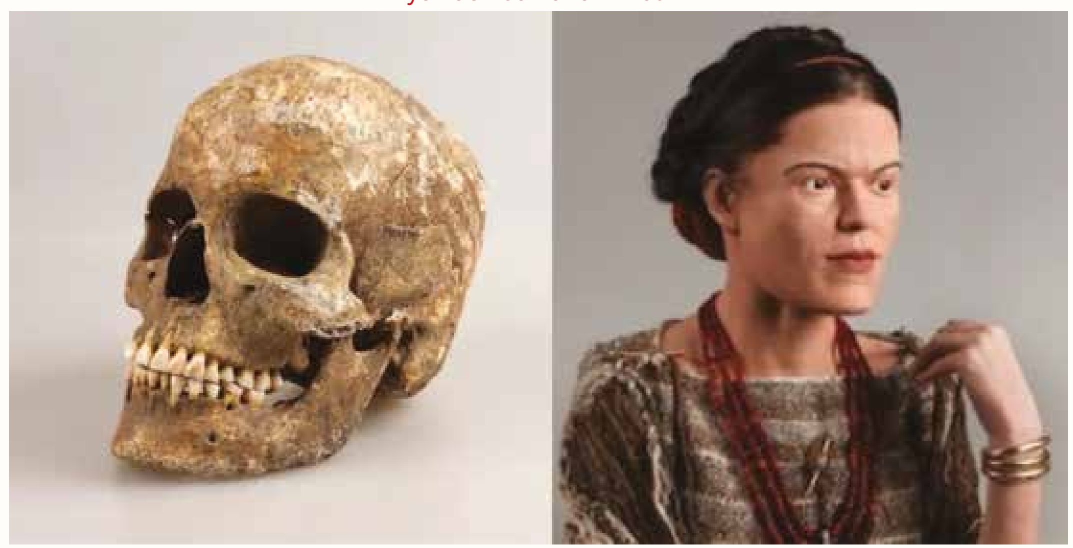

Burdur Müzesinde kafatasından canlandırılan iki insan yüzü

de olağanüstü bir şekilde benzersiz ve tek örnektir. Buna sanat dilinde 'biriciklik' de denilmektedir. Kafatasını yeniden yapılandıran bilim ve sanat adamlarının önündeki en çetin imtihan da işte tam olarak burada başlıyor. Yeniden canlandırılan yüzlerin birbirine benzememesi. Şimdilik bu çok zor görünmüyor. Çünkü henüz üzerinde çalışılan proje çok değil. Bakalım canlandırılan yüz sayısı çoğalınca ne olacak. Zira bu yüzlerin hepsinin farklı ve biricik olması için dünyadaki yaşamış bütün insanların yüzlerinin bir arşivde kaydedilip gözden geçirilmesi ve farklı yeni bir yüz ortaya çıkarılması gerekli.

Buradan Allah'ın (cc) ilminin kuşatıcılığı ile ilgili şu tefekkür penceresi de açılıyor: Bir yüzün benzersiz yapılması, geçmişte yaratılmış tüm yüzlerin bilinmesini gerektirir. Yani gördüğümüz simalardaki benzersizlik, tüm yüzlerin Allah'ın ilminde olduğunu gösterir. ❖

Çek Cumhuriyeti'nde bulunan Bronz Çağı Bohemya'sından bir kadın kafatası ve yeniden canlandırılması

Başka Bir Hayatın Prototipleri Gibiyiz

HALİL İBRAHİM SERT

Tartışmalı bir konu ama eğer iddialar doğruysa, hayvanlar beyinlerinin maksimum %5'ini, insanlar ise sadece %10'unu kullanabiliyormuş.

Kullanabildiğimiz %10'luk kısmıyla neler yapabildiğimize bakınca geri kalanını da kullanabilsek neler olurdu tahmin etmek zor gerçekten. Motorlu motorsuz araçlar, akıllı teknolojiler, uzay mekikleri, uçaklar ve aklınıza gelen günlük hayatta kullandığımız her şey o %10'luk kullanımın neticesi.

Çikolatalı gofret yiyebilmek için devasa fabrikalar kurduğumuzu düşünürsek, oldukça karmaşık bir şey bu. Yani beynimizin %10'unu kullanabiliyor oluşumuz.

...

Bu teori, bambaşka bir tefekkür kapısından girmemizi de sağlıyor aslında.

İnsan bu alemde hep eksik ve hiç tam olamayan bir yanı var. Bedenimiz bile dar geliyor yaşamak istediklerimize. Sığamıyoruz bu ten kafese. Yürümek için aylarca bekliyoruz, karar vermek ve kendi başımıza ayakta durabilmek için yıllarca, sonra da yaşlanıyor, yürüyemez koşamaz hale geliyoruz.

Yapmayı tasarladıklarımıza, içimizde fokurdayıp duran niyetlerimizi fiile dönüştürmeye yetmiyor ömür süremiz. Heveslerimiz kursağımızda kalıyor, lokmalar boğazımıza diziliyor. Oysa içimiz, binlerce yıl dünyada yaşasa bile tükenmeyecek arzulara ve o nispette bir diriliğe sahip.

Kavuşmalara yetmiyor bu dünya, mutluluk denen şey saman alevi gibi. Isıtmıyor insanın içini, yetmiyor. En sevdiğiniz bile sizde durmuyor, gitmesine engel olamıyorsunuz. Dur diyemiyorsunuz, deseniz de duramıyor. Ayrılık ve hasret denen kıymıklarla yaşamak zorunda kalıyorsunuz. Siz de sizi sevenlerden ayrılıp gidene kadar acısını çekiyorsunuz.

Sonra nice hayatlar, şarkılar, şiirler, kitaplar, manzaralar birikiyor asırların sayfalarında. Her biri insanın içindeki gedikleri doldurmaya çalışsa da, çürük ve gevrek bir yama gibi insanın yoksulluğunu çoğaltıyorlar daha da fazla...

Başka bir hayatın prototipleri gibiyiz. Bu kesin! Âdeta bir bilgisayar programının deneme versiyonu gibi. Dünün ah'larına, yarının endişelerini ekleyip, bugünün şaşkınlığında avunmaya çalışan çaresizleriz.

...

İçimizi; yâni aklımızı, yâni ruhumuzu, yâni kalbimizi tam kapasiteyle yaşamanın, tam sürüme geçmenin yolu ve bedeli nedir peki? Bir yolu varsa eğer, bunu daha çok düşünmeye ve ciddiye almaya değmez mi? Bir bedeli varsa her ne olursa olsun ödemeye değmez mi? Hatta yaşama dâir her şeyden daha da kıymetli olmaz mı?

Beynimizin %10'unu kullanabiliyor olmamız bile %100'den haber veriyorken, içimizde yarım kalan, bizi doyurmayan, bir adım daha atamadığımız, elimizi uzatıp tutamadığımız, kavuşamadığımız, eksik kaldığımız ne varsa; tam olanın, doyuracak olanın ve kavuşmanın habercisi değil midir?

Yarım kalmayı kim ister ki, sevdiklerini bir daha hiç görmemeyi kim ister?

Şu kadarcık cümle bile, bu hususta yazmakla bitmeyecek nice satırlardan haber veriyorken, bedenimizin pörsümesine inat içimiz, ebedi hayattan haber vermiyor mu, cennetten haber vermiyor mu?..

Bir kitapta okumuştum.

Dünya, cennetin bir köşesinde âdeta bir "anılar merkezi" gibi duracak ve cennetin sakinleri, dünyanın istedikleri zamanına gidip istedikleri mekanında gezebileceklermiş. Bu bilginin kaynağı nedir bilmiyorum ama, bildiğim bir şey varsa o da, zamanı ve mekânı kudret elinde tutan yaratıcıya hiç de zor değil bu!

Her şeyin kaydediliyor oluşunun verileriyle oluşturulmuş bir cennet mekânı, ne müthiş değil mi?!

Zihnimizin kuytularında kazılar yaparak, anılarımızı canlı tutmaya çalışsak da unutuyor insan, her anı zamanla kayboluyor. Gün gün eksiliyor azalıyor hatırlayabildiklerimiz.

Çocukluk zamanlarımızı, büyüdüğümüz evi, mahalleyi, annemizin merhamet dolu bakışlarını, babamızın canhıraş gayretlerini, hayatımızı kuşatan merhameti, sevgiyi, soğuk kış günlerinde kardeşlerimle etrafında oturduğumuz sobanın sıcağını hatta, kısacası bize dair ne varsa yitirmemek, müthiş bir şey olsa gerek!

Her şeyi tam ve dipdiri hatırlayabilmek için; dünyada eksik kalan ne varsa tamamlayabilmek ve tamamlanabilmek için; bitimsiz serin sabahlarda gözlerimizi açıp, bütün güzel anılarımızla birlikte ebedi bir hayatı yaşamak için; bahaneler aramaya ve cennete layık bir kıymet almaya muhtacız! ❖

Hayret Makamı

GAMZE KOÇ

"Bir sabah bunaltıcı düşlerden uyandığında, kendini yatağında dev bir böceğe dönüşmüş olarak buldu." gibi bir cümleye ancak bir kitabın giriş kısmında rastlarız. Gerçekte hiçbirimizin güne böyle uyanma ihtimali yoktur. Gregor Samsa, sadece bir roman kahramanıdır ve "Dönüşüm" yalnızca bir kitaptır. Hafife almak için demiyorum, aksine Franz Kafka toplumun farklı olanı dışlamasını ve herkes gibi olmak istemeyenlerin yaşadığı trajediyi, "böcek" metaforu üzerinden çok çarpıcı bir şekilde ele almıştır.

Mesele tam da değişmek, dönüşmek olunca ve illaki bir böcek üzerinden gideceksek pekâlâ bir ipek böceğinin dönüşümüyle de açıklanabilir dedirtti bana bu hafta dinlediğim bir hayat hikâyesi. Dahası, "Benim şu hayatım tam bir mucize... Bir gün benim de hayatımı yazar mısınız?" diye bir ricayı geri çevirmedim, sıvadım kolları.

Tırtılın kozasından çıkıp kelebeğe dönüşme hikâyesini hep duymuşsunuzdur. Peki ya ipek böceği adlı bu tırtılın kelebeğe dönüşene dek geçirdiği safhaları?...

İpek böceğinin dönüşüp değişebilmesi için önce koza örmeye uygun bir yer bulması gerekir. Bu değişim için şanına yaraşır bir yer arar. Adeta "Dönüşümümün muhteşem olduğu yer işte tam burası! Ben burada yeniden doğdum." diyebilmek için dinleneceği, enerji toplayacağı, güçleneceği yeri arar ve uzun uğraşlar sonucu bulur. Yer bulması yetmez! Titizlikle seçtiği yeri askı olarak kullanacağı dallardan birine bağlar. Biz insanların sığ zihninde bu asılı hâl, idamlık bir mahkûmun ya da intihara yeltenen bir insanın görüntüsünü düşündürürken, aslında bu mucizevi bir değişimin, harika bir başlangıcın manzarasıdır.

İpek böceği, sanki bir akla fikre sahipmiş de başına gelecekleri biliyormuş gibi, yaşayacağı tüm evreleri hesap kitap edercesine hareket eder. Adeta bir mahrumiyet bölgesinde olacağını bilerek karnını dut yaprağı ile iyice doldurur. Uyku safhasına geçince yemek yemeyi bırakır, durgunlaşır. Başını yukarıya kaldıracak şekilde dimdik durur ve ipeğimsi bir madde salgılayarak yapraklara sıkı sıkı tutunur. Sonrasında başını sekiz çizer gibi sürekli oynatır, kozanın bir bölümünden diğer bölümüne geçerek örme işlemine devam eder. Başı dönmeden ve dengesini hiç kaybetmeden 3-4 günde tam 130 bin kez tekrarlar bunu. Bu rutin hareketi yapan tırtılın ya boynunun tutulması ya da işlevini yitirmesi gerekirken o büyük bir çaba ile durmadan, pes etmeden devam eder.

İpek üretimi sona erdiğinde, yani salgı bezleri boşaldığında artık çok zayıflamış olan tırtılın ölmesi ya da hastalanması beklenirken biz bir mucizeye daha tanık oluruz. İpek böceğine hiçbir şey olmaz hatta iki gün içerisinde daha güçlü bir yapıda olan "krizalit"e dönüşür. Krizalit sonrası metamorfoza uğrayarak kelebek hâline gelir.

Art arda gelen mucizeler hiç biter mi; bitmez! Burada da ikinci mucize gerçekleşir ve kendi salgıladığı maddeyle kendini sarmalayarak gözden kaybolur. Saklanmadan önce de bir süre sürünerek ilerleyen böcek iki hafta sonra kelebek olur ve uçmaya başlar.

Kelebek olduktan sonra o harikulade renklerle bezeli gösterişli hâlini hayranlıkla seyrederiz. Dile söylemesi çok kolay gibi gelir ama kısa bir sürede hemen hemen yumurtadan çıkış ağırlığının 10.000 katına ulaşmış oluşu hiç de sıradan bir olay değildir. Yani daha net aklımızda canlansın diye diyorum, bir bebeğin ortalama 3 kg doğduğunu düşünecek olursak 20 gün gibi kısa bir süre sonra 30.000 kg'a ulaştığını görsek kesinlikle şaşkınlıktan küçük dilimizi yutarız. Bir de bunu başkalarına göstermek için uğraşır paylaşım üstüne paylaşım yaparız.

Minicik bir böcek, milyonlarca yıldır yeryüzünün en sağlam ipliğini üretiyor, bir yıl boyunca insanların en narin ve en hassas diye değerlendirdikleri nadide kumaşların dokunduğu bu ipliği üretmek için kendini hapsedip uyuyor ve sabırla canlanmayı bekliyor, kısa bir sürede ağırlığının 10.000 katına çıkarak büyüyor. Dış görünüşü itibariyle kelebek olacağına dair hiçbir ipucu yokken bu böcek değişip, dönüşüp kelebek oluveriyor. Bu, filmlerde gördüğümüz, kitaplarda okuduğumuz bir şey de değil; bu mucize gözümüzün önünde meydana geliyor. Şaşkınlığını, hayretini gizleyebilen varsa beri gelsin!

...

Bir de ömrünü bir ipek böceğinin kozasında geçirenler var ki onların sabrına duyduğum hayret çok başka. Türlü çilelerle uygun zamanı ve mekânı kollayarak kozasından çıkıp kelebek olmaya heveslenen, tam tükendi, düştü denilen zamanda, evlatlarını yetiştirebilmek uğruna tekrar bir dirençle ayağa kalkan, bir ipek böceği gibi hâlden hâle girenler...

Mesela hayatına "keşke"lerle başlamış ama "iyi ki"lerle devam edebilen bir satranç öğretmeninin hayatı da bir ipek böceğinin hikâyesiyle yan yana anılabilir pekâlâ.

Sağlıklı olmakla ve başını sokacak bir çatı altında yaşamakla yetinmesi istenildikçe kendi çemberi içinde debelenip duran bir kadın...

Evde yaşanan depremlerden çocuğunu korumak için "Oyalansın, zihnini dağıtsın, aynı zamanda gelişsin" diye arayışa giren ve çareyi küçük oğlunu satranç kursuna yazdırmakta bulan güçlü bir anne...

Kendi zihni de alt üst edilmiş, sınırları hep başkaları tarafından belirlenmiş olsa da içindeki "yapabileceklerim listesi"nin upuzun olduğunu fark eden bir insan...

"Bu patika burada bitmiyormuş meğer, öğrenilmiş çaresizliklerin de bir çözümü varmış!" deyip umutla yola çıkan, kozasını yırtarak değişen, kelebekleşen bir tırtıl, bir ipek böceği o...

Bizse şu zaman denilen çarkın dişlileri arasında eğilip bükülüyoruz yaş alıyor yaşlanıyoruz, eskiyince soluyor değişiyoruz. Sihirli değneklerin de sadece masallarda olduğunu düşünürsek, istesek de bir dokunuşla istediğimiz şeye dönüşemiyoruz. Madem gerçekler bu, öyleyse bize hayret ve hayranlıkla dünyaya bakacak gözler gerek. ❖

Hayatın İçinden Bir Hatıra

Başım Gözüm Üstüne!

CÜNEYD SUAVİ

2021 Yılının son aylarında, küçük kızım Dahiliye Uzmanı çıktığı için 'Mecburi Hizmet Kurası' çekmek zorunda kaldı.

Evimiz Kocaeli'nden, İstanbul'a doğru 20 kilometre uzakta, 'Şirinyalı' denilen bölgedeydi. Ve hemen deniz kenarında olduğu için, oradan ayrılmak bize zor geliyordu.

Kura günü yaklaşırken bu nedenle hepimiz huzursuzduk. Çünkü kızım bekârdı ve nereye giderse gitsin onun yanında olmamız gerekiyordu. Oysa ben ve çocuklarım doğduğumuz günden beri Sakarya, Kocaeli ve İstanbul üçgeninde yaşıyorduk. Açıkçası biraz tembel olduğumuzdan, 'başka bir şehir' denince hemen burun kıvırıp:

"İsteyenler, istedikleri yere gitsin! Buraları bize bol bol yeter." diyorduk.

Endişemizin yanında bir yandan da büyük bir ümit besliyorduk. Çünkü evimize yakın Dilovası Bölgesinden Dahiliye Uzmanı talep edilmişti. Kızım iyi bir kurayla oradaki hastaneyi kazanacak olursa, 15 ay boyunca aynı yerde kalacak ve doktorları çok korkutan 'doğu hizmetinden' kurtulacaktı.(!)

Kura günü yaklaşırken hem kızım hem de annesi işlerini bırakarak bazı adaylara telefon etmeye başladı. Haberlere bakılırsa bu kadroya 3 doktor baş vuracak, hatta son günler içinde belki 2 kişiye inecekti.

Kızım için büyük bir müjdeydi bu... %50 İhtimal çok yüksekti çünkü. Hatta dualar da hesaba katılırsa, o hastaneyi kazanmak neredeyse kesindi. Bu durumda 'ev taşıma veya yerleştirme' derdi olmazdı. Elbette ki gurbet acısı yaşamak da... Yapılacak masraflar da birden 'sıfıra inerek' bizi rahatlatırdı. Üstelik kızım, kahvaltıdan hemen sonra arabasına atlayıp sadece on dakikada hastaneye ulaşır ve işi sona erdiğinde trafik derdi çekmeden yine aynı rahatlıkla eve dönerdi.

Sonraki günler içinde bir 'dua ekibi' ile bol bol dua edildi. 'Tefriciye'ler çekildi... Ve kura günü geldiğinde kızım, annesini alıp İzmit'e gitti.

...

Eşimin akrabaları, ona şansından dolayı 'Talihli' lakabını takmışlardı.

Elbette ki benim gibi harika biriyle yuva kurduğu için...

Eşim bu nedenle şansına güvenerek:

"Kura çekilir çekilmez sana telefon ederek 'Dilovası müjdesini' vereceğim inşallah. Daha sonra bu müjdeyi hemen 'ıslatır' ve eşi-dostu çağırarak güzel bir 'ıslama köfte' yaparız." dedi.

Islama köfteyi bilenler bilir:

Sakarya'nın meşhur köftesidir bu... Kızartılacak ekmekler daha önce kemik suyuna batırılır. Ve ızgara köftelerle birlikte servis edilir. Bir de 'üzüm şırası' istenir yanında. Böylelikle 'muhteşem üçlü' tamamlanır ve onları kim yerse yesin: "İşte, köfte budur!" der.

...

Eşim, kızımla birlikte evden çıkınca, ben de vazifelerimi tekrarlamak maksadıyla bir kez daha dualara sarıldım. Dilovası Hastanesi 'çantada keklik' olsa da elbette ki dua etmeden yapamazdım. Çünkü kız babası olmak kolay değildi. Oğlum da doktordu ama kura günü geldiğinde buna benzer bir sıkıntı yaşamamıştı. Zaten uzak bir yeri kazanmış olsa da:

"Haydi yavrum, Allah selamet versin!" derdik. "Nasıl olsa erkeksin, üstelik de her yer bizim vatanımız değil mi?"

...

Kura çekildiği zaman telefonum büyük bir şevkle çalmaya başladı.

Aceleyle açtım ama sadece trafik sesi duyuluyordu.

Yani korna sesi veya insan gürültüleri...

En sonunda işin aslı ortaya çıktı:

Kızımın çektiği kura belli olunca, bizim hanım kendisini sokağa atmış, avazı çıktığı kadar bağırıp ağlıyordu.

"Eşim herhalde sevinçten ağlıyor." falan desem de bu sözlere kendim bile inanmıyordum.

Bu nedenle hemen sordum:

"Hanım ne oldu?" diye. "Çabuk söyle, yoksa Sakarya'ya mı gidiyoruz?"

Hanım, içini çekerek:

"Keşke Sakarya olsaydı," diye inledi. "Hatta Eskişehir veya Ankara..."

Sırtımdan ter boşanırken:

"Yapma be Hanım!" dedim. "Bu ihtiyar hâlimizle Ankara'nın ötesine nasıl gideriz yahu? Yoksa Konya falan mı?"

"Oraya bile razıydım. Hatta Urfa çıksa bile bayram yapardım."

Eşim benim kalp krizi geçirmemden korktuğundan haberleri 'alıştırarak' veriyordu.

Sakin olmaya çalışıp tekrar sordum elbette:

"Urfa'dan öteye hangi şehir vardı ya? Bildiğim kadarı ile Mardin, değil mi?"

Hanım tekrar feryat edip:

"Ona bile çoktan razıydım, dedi. "Kurada Hakkâri çıktı, Hakkâri! Yani Türkiye'nin en uç noktası..."

Konuşmakta zorlansam da bu sefer ben onu teselli edip:

"Boş ver be hanım!" dedim. "Kendini üzme! Bütün her şey kaderle takdir edilmiştir. Hem geçen gün internete girip bakmıştım. Hakkâri denilen şehir Paris'ten güzel. Zaten 300 bine yakın nüfusa sahip. Kısacası canın ne isterse hepsi var... Alışveriş merkezleri, pastaneler, lokantalar ya da birbirinden güzel piknik yerleri... Say sayabildiğince... Devlet Hastanesi ise neredeyse kusursuz... Merak etme çok rahat edeceğiz. Kızımız da rahat edecek, korkma!"

Hanım, neredeyse bayılmak üzereyken:

"Oraya da katlanırdım elbette," dedi. "Fakat kura şehir merkezine değil de, Hakkâri'nin Çukurca İlçesi'ne çıktı. Yani 80 kilometre ötedeki çatışma bölgesine... Kısacası tam Irak sınırına... İlçenin nüfusu 7 binden fazla değilmiş, 7 bin kişi de köylerde yaşıyormuş."

...

Eşim ancak 7 günde kendine gelebildi. Kızım ise çok şükür ki daha kısa sürede...

Benim halimi sormayın, ihtiyar biri olarak sanki korkunç bir kâbus yaşıyordum. İzmit'teki evimizden on dakika ötedeki pideciye gitmek bile beni yorarken, şimdi doktor kızım için bu şehirden hicret edip Çukurca'ya yerleşmek zorundaydım. Üstelik de ev eşyalarıyla birlikte...

Yerimiz belli olunca hemen haritayı açıp gideceğimiz yolu belirledik. Türkiye'nin bir ucundan diğer ucuna kadar, 'kuş uçuşu' 1650 kilometre görünüyordu. Bu yol uçakla gidilse kolaydı ama, bizim böyle bir şansımız bulunmuyordu. Gideceğimiz diyarda kızıma araba lazım olduğu için, hazırlıklar bittiğinde onu eşyayla doldurup 'güneşin doğduğu yöne' hareket ettik.

Yani 'kara yolu' ile tam 2 bin kilometre öteye...

Önce Kahraman Maraş'ta, daha sonra Van'da birer gün konaklayarak...

...

Şu an Haziran Ayı'nın son günündeyiz. (2022) Ve Rabbimize çok şükür ki halimizden fazlasıyla memnunuz. Kızım evden çıktığında 2 dakika içinde hastaneye yürüyerek gidebiliyor. Ve küçüğünden büyüğüne herkes tarafından sevilip sayılıyor.

Üstelik de her fırsatta "Başım-gözüm üstüne!" denilerek...

Küçücük çocuklar bile bu sözleri içtenlikle söylüyor bize.

Bu da dua hükmüne geçiyor inşallah.

...

Irak sınırına bakan yüksek tepeler, Çukurca'nın merkezinden ya da evimizden bin metre kadar uzak. Yani yüksek sesle bağıracak olursak, tepedeki kışlalarda kalan Mehmetçikler bizi duyabilecek. 'Obüs' veya 'doçka' gibi ağır silahlar, zirvenin diğer yanına, yani Çukurca halkının görmediği alanlara yerleştirilmiş. Böylelikle silahların o korkunç sesleri perdelenmeye çalışılmış. Fakat buna rağmen bize ulaşan sesler, yaşadığımız evlerin camlarını titretmeye yetiyor.

Çatışmalar neredeyse hiç kesilmiyor.

Özellikle geceleri 3-5 dakika arayla üstümüzden geçen Atak Helikopterleri ve çok daha yüksekten uçan F16'lar, Irak'a doğru yönelip karşı dağın arkasında kayboluyorlar.

Bu sesler duyulduğunda dua vaktinin geldiği anlaşılıyor:

Mehmetçiğimiz için dua etmek... Ya da bütün masum veya mazlumlar için...

Kızımın görev yaptığı Çukurca Hastanesine bazen yaralı askerler getiriliyor.

Bazen ise şehitler...

Bu da gözyaşı dökmenin vakti herhalde...

(Bu satırları, 1 Temmuz gecesi saat 23.00'de yazarken, evimizin yanındaki Emir Sultan Camisine iki şehit getirerek cenaze namazlarını kıldılar. Bu kadar geç bir saatte kılınan cenaze namazı görmemiştik. Öyle zannediyorum ki Çukurca Halkı, o mübarek şehitlerin cennete uçmak üzere çok acele ettiklerini hissetmiştir.)

...

Ne zaman dışarı çıkıp polis veya askerleri görecek olsam, hemen yanlarına gidip onları kucaklıyor ve imanlı bir askerliğin faziletinden, ya da bütün müminlerden aldıkları dualardan söz ediyorum.

Bu sözlere öyle mutlu oluyorlar ki...

"Hocam, duanızı bizden eksik etmeyin! Çünkü buna ihtiyacımız var!" diyorlar.

Özellikle askerlerle sohbet ederken, bir şeyi açıkça görüp hayrete düştüm.

Hepsi inanılmaz derecede nurluydu.

Müstakbel evliyalar ve şehitler gibi yani...

Özellikle komandalar (çatışma olmasa bile) büyük zorluklar altında sanki her an savaş halindeymiş gibiler. Üstelik bu Mehmetçikler dağın en üst noktasında kaldıklarından, bütün tedbirlere rağmen 'yıldırım düşmesi' sonucunda yaralanıyor. Doktor kızım bu konuda çok sayıda yaralı asker geldiğini ve bir kısmının Hakkâri'ye yani şehir merkezine nakledildiğini sık sık söylüyor.

Böyle bir şey hiç aklıma gelmezdi ama, gazilik ya da şehitlik kolay değil ki...

...

Rabbimizin ihsanıyla Çukurca'da bir bakıma 'postacı' oldum sanki. Ne zaman dışarı çıksam, içi kitap dolu olan çantamı da alıyorum yanıma. Küçük-büyük, asker-polis, esnaf veya öğrenci farkı gözetmeden, birçoğuyla sohbet edip onlara uygun kitaplar hediye ediyorum.

Yani Allah'ın izniyle bir bakıma cennet hayatı yaşıyorum.

İşin en güzel tarafı insanların birçoğuyla tanışmış olmak.

Fakat bunun kötü bir tarafı var:

Alışverişe gidince para vermeye kalksanız, hemen kaşlarını çatıp:

"Hocam! Başım gözüm üzerine geldiniz ama, bize para lazım değil." diyorlar. "Bir dahaki sefere verirsiniz."

İnanması çok zor ama esnaftan bazılarıyla kavga(!) etmedikçe para veremiyoruz. Ve elimizde olmasa da 'birkaç kuruş sebebiyle' birbirini boğazlayan insanları hatırlayıp üzülüyoruz.

...

Çukurca'nın bir ucundan diğer ucuna kadar, en fazla on dakikada yürümek mümkün. Zaten tek bir caddemiz var, 'sokak' demek de mümkün. Ve onun kenarına sıralanan dükkanlar. Fakat bize sorarsanız en büyük lüksümüz 'A101'i dolaşmak... Oraya adım atınca İstanbul'a geldik sanıp adeta kendimizden geçiyoruz.

Bir gün eşimle birlikte o dükkânı dolaşırken 8 yaşındaki Esra ile tanıştık. Annesiyle birlikte gelmişti oraya... Gördüğümüz kadarıyla ekonomik durumları çok kötü olduğu için, patates ve soğan gibi temel gıdaları almak zorundalardı.

Ya da ekmek, pirinç veya makarna gibi şeyler... Zaten Esra'nın annesi onların fiyatlarını dikkatle inceliyor ve biraz pahalı bulunca hemen almaktan vazgeçip yerine koyuyordu.

İşimiz bittiği zaman onları tekrar gördük. Hesabı ödemek için kasaya gelmişlerdi. Fakat Esra bu sırada canı çok çektiği için raflardan bir gofret alıp diğer yiyeceklerin üst kısmına koydu.

Belki 2-3 liralık bir gofretti bu, belki de daha ucuz. Bu nedenle kolayca ödenirdi.

Ben ve eşim onları uzaktan izlerken, annesi gofreti görüp küçük kızın kulağına doğru eğildi ve onu yanağından öpüp bir şey söyledi.

Esra hiçbir şey demeden gofreti aldığı yere götürüp koydu.

Üstelik de suratını bile asmadan...

Çünkü o gofret yerine bir ekmek alınsa daha iyi olabilirdi.

Biz eşimle birlikte onları görsek de, annesi ve Esra bizi fark etmemişti.

Bu yüzden hemen Esra'nın yanına gidip:

"Benim kızım annesine çok yardım ettiği için harika bir hediyeyi hak etti," dedim. "Bir paket çikolataya ne dersin Esra? Üstelik de fındıklı..."

Esra bir anda şaşırıp konuşmakta zorlanırken bu sefer de eşim araya girip:

"Esra belki fıstıklısını sever." dedi. "En iyisi ben de bir paket fıstıklı alayım..."

İki paket çikolata, biraz sonra Esra'nın elindeydi.

Sanki bütün dünya eline geçmiş gibi...

Bu olaydan sonra bütün kalbimle inandım ki, 2 paket hediyenin o küçük kıza verdiği mutluluk için, Kocaeli'nden kalkarak 2 bin kilometre yol gelmeye değerdi.

Hem Esra hem de annesi o tertemiz kalpleriyle bu gerçeği hissetmiş olmalı ki, marketten ayrılırken bize teşekkür ederek, yine o güzel sözlerle uğurladılar:

"Başım gözüm üstüne, hoş geldiniz..." ❖

Ruhsal Şifa

'Çocuğum Derslerine İlgisiz, Okumanın Değerini Anlaması İçin Tatilde Çalıştırayı mı?'

FEYZULLAH AKDAĞ
Psikolojik Danışman

Soru: **Hocam kolaylıklar dilerim. Oğlum derslerine çalışmayan bir lise öğrencisi. Derslerine çalışması için denemediğimiz yol kalmadı ama maalesef değişen bir şey yok. Bir anne olarak artık tükenme noktasına gelmiş durumdayım. Ödevlerini, sınavlarını bile ben takip ediyorum. Özel ders dahil birçok alternatif de sunduk. Binlerce lira harcadık ama nafile. Elinde sürekli telefon ile oyun oynuyor. Karnesindeki kırıkları da hiç umursamıyor. Eşimin güvenilir ve samimi bir arkadaşının mobilya atölyesi var. Acaba okumanın kıymetini bilmesi için yaz tatilinde bir süreliğine oraya mı göndersek faydası olur mu? Bu konuda ne tavsiye edersiniz?**

Cevap: Kıymetli okurum gördüğüm kadarıyla evladınızın tüm sorumluluklarını ondan alıp kendi üzerinize yüklemiş durumdasınız. Lise düzeyine kadar gelmiş bir ergenin ödev sınav takibine kadar bütün sorumluluklarını yüklenmek doğal olarak sizi tükenme noktasına getirir. Sizi tüketen şey evladınızın derslerine çalışmaması değildir. Evladınız ders çalışıyor olsaydı bile bu tükenmişliği yine yaşayacaktınız çünkü evladınızın sorumluluklarını almışsınız. Bu durum anne ve eş olma sorumluluğu başta olmak üzere birçok şahsi sorumluluğunuzun üstüne başkasının da sorumluluğunu almaktan kaynaklanan bir problemdir.

Hal böyleyken evladınızı çalışmaya yollamanız pek işe yaramayacaktır. Muhtemelen evladınızı çalışmaya ikna dahi edemeyeceksiniz. Zira onun adına sorumluluklarını yüklenen anne ve babası varken konforundan taviz verip her gün neden gidip ter döksün ki? Sorumluluğunu bilmesi adına öncelikle kendi/öz sorumluluklarını evladınızın sırtlanması gerekir. Bunun için de sizin onu sorumluluklarıyla baş başa bırakmanız gerekmektedir. Bunu yaptığınızda derslerinin kötü olacağından endişe ediyor olabilirsiniz ancak zaten sizin de ifade ettiğiniz gibi karnesinde zayıfları varmış. Yani siz onun adına kendinizi paraladığınız halde yine derslerine ilgisiz.

Bırakın evladınız sorumluluğunu alsın ve sorumluluk hissinin nasıl bir şey olduğunu tecrübe etsin. Emek versin ve muhtemel başarısızlıkta üzülmenin, moral bozukluğunun nasıl bir şey olduğunu tatsın ve ders çıkarsın. Bu halde yeni yürümeye başlayan bebeğin düşmemesi için kucaktan indirmeyen bir ebeveyn gibi davranarak yoruluyorsunuz. Bebeğinizi yere indirin ve yürümesine izin verin. Bebeğiniz düştüğü anda arkasında anne ve babasının olduğunu bilsin yeter.

Evet, bir anne ve babanın evladının okuması için yapması gereken azami şeyler bellidir. Birincisi, okuması adına şartlar el verdiği ölçüde asgari imkânları sağlamaktır. Yani oda, çalışma köşesi, çalışma masası, gerekli okul materyalleri ve makul miktarda harçlık gibi temel ihtiyaçlar. İkincisi, veli olarak okul ve öğretmen ile düzenli bir iletişim içinde olmaktır. Üçüncüsü, evladınızın akademik manadaki potansiyeline gerçekçi bir açıdan bakarak ona göre hareket etmektir. "Çalışsa yapar" gibi bir düşünce herhangi bir işlevselliğe sahip değildir. Bu sadece bir temennidir. Evladınızın yapabileceklerinden ziyade somut olarak neler yaptığına odaklanmanız gerçekçi bir bakış açısı için en önemli faktördür. Bu süreçte öğretmen kanaatleri de önemlidir.

Bu üç madde dışında zikredeceğim dördüncü madde ise sadece okul hayatıyla ilgili değil evladınızla olan tüm ilişkinizin temel taşı olmalıdır. Bu madde ise evladınızla sağlam, samimi ve sıcak bir iletişiminizin olmasıdır. Başta okul başarısızlığı olmak üzere her ne olursa olsun bu iletişime zarar gelmesine izin vermeyin. Evladınıza olan sevginiz ve kabulünüz koşulsuz olsun. Evladınız sorumluluklarını yerine getirirken olası ihmalkârlığında veya başarısızlığında onu bağrına basacak ve onu kabul edecek bir ailesinin olduğunu bilmeli. Bu elbette her istediğini yerine getirmek olarak algılanmamalı. Şefkatle yaklaştığınız müddetçe evladınız er ya da geç neyi neden onaylamadığınızı da anlayacaktır. Yeter ki anlaşıldığını hissetsin. Bunun için bahsini ettiğim iletişim çok önemlidir. Evladınız ister tıp okusun ister mobilya ustası olsun bu iletişim herkese ve her aileye gereklidir. Zira bu, dünyevi bir şey olmaktan ziyade hayırlı evlat yetiştirmek açısından daha çok uhrevi bir fonksiyon icra etmektedir.

Ayrıca bir anne olarak elbette evladınızın okuyarak bir meslek edinmesini arzulayabilirsiniz. Ve bunun için okumasını isteyebilirsiniz, ancak eğitim sisteminin yetenek ve zekâ türlerinin hepsini kapsamadığını unutmamak gerekmektedir. Belki de eğitim sisteminin en büyük eksikliği budur. Hal böyleyken evladınız belki de eğitim sisteminin odaklandığı yeteneklerden farklı olarak başka yeteneklere sahiptir. Ve belki de bu yetenek çok iyi bir mobilya ustası olmasını sağlayacak bir yetenektir. Siz "okumanın değerini bilsin, burnu sürtsün" diyerek mobilya ustalığını bir "ceza" olarak sunduğunuz takdirde evladınız haliyle cezaya nefretle bakacaktır. Ve belki de bu onun kendini gerçekleştirebileceği meslekten nefret etmesine sebep olacaktır. Bu yaklaşım sağlıklı bir yaklaşım değildir. Okumak ve diğer zanaat dallarının ya da esnaflığın meşru birer yol olduğunu; helal olduğu müddetçe tüm yolların nezdinizde kıymetli olduğunu evladınıza anlatarak ve yaşayarak gösterirseniz evladınıza okumak dışında farklı alternatifler de sunmuş olursunuz ve onu strese sokmazsınız elbette kendinizi de.

Son tahlilde ilk bölümde bahsini ettiğim konuları da dikkate alarak zanaatkâr olmanın ceza değil meşru bir alternatif olduğunu önce kendiniz, ardından evladınız kabul ederse evladınızın kendini bulması ve yolunu çizmesi daha kolay olacaktır. Bu durum yaşantı zenginliği yüksek, sorumluluk almaya daha hevesli, aileyle daha sıcak, ekrandan daha uzak bir evlada da vesile olacaktır. ❖

Sorularınızı **ruhsalsifa@gmail.com** adresine yazabilirsiniz.

düşünceler

HAZIRLAYAN: ASLINUR BAHAR

İnsanlara, açığa vurdukları hâlleriyle muamele edin. Kalplerinde kalanların muhatabı Allah'tır.
— HZ. ÖMER (RA)

Hiddetliyken hiçbir şey yapma.
Fırtınaya yelken açılır mı?
— HZ. ABDÜLKADİR GEYLANİ (KS)

Unutmayın; soru soran öğrenir,
öğrenen gelişir, gelişen güçlenir.
— DOĞAN CÜCELOĞLU

Dürüst, temiz bir insan kendine
düşmanlar edinmeksizin hiçbir adım atamaz.
— H. HESSE

İşten kaçanın işi bitmez.
— NİJERYA ATASÖZÜ

İki seçenekten hangisinin doğru olduğu
hakkında şüpheye kapılırsan, nefsine hoş
geleni bırak ve
nefsine ağır geleni tercih et
— İMAM GAZALİ (RA)

Bazı güzellikleri ve incelikleri görmeye gözümüz yetmez. Gönül, işte bunun için vardır.
— İBRAHİM TENEKECİ

Aldığın her nefese şükretmek için,
nefesinin kesilmesini bekleme.
— MONTAİGNE

Kendi değerini bilmemesi
insana cahillik olarak yeter.
— HZ. ALİ (KV)

Nefret dolu bir sofrada, kızarmış et
yemektense,
sevgi dolu sofrada ot yemeyi yeğlerim.
— HZ. SÜLEYMAN (AS)

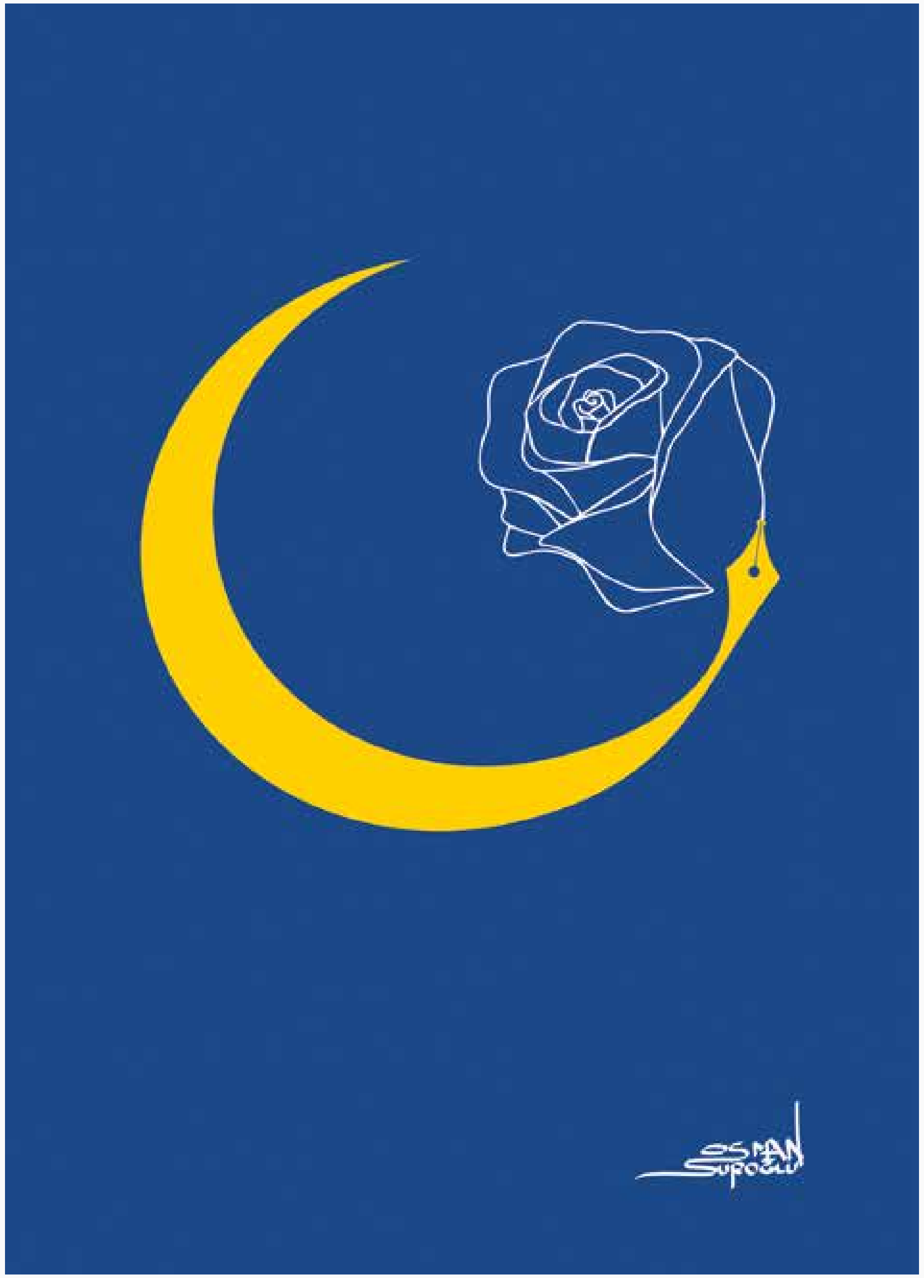
Eğlenceden iş çıkmaz ama,
işin içinde eğlence vardır.
—NAMIK KEMÂL

Affetmek, geçmişi değiştirmez ama,
geleceğin önünü açar.
— P. BOESE

HAL DİLİ

OSMAN SUROĞLU

Hilal ve Gül

Başarılı olmak için,

kalbinizin işinizde ve işinizin kalbinizde olması gerekir.

T. J. Watson